

౧౪౫౬

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I. } చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 27 తేది బుధవారము } No. 278
సంపుటము. ౧. } ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ చాది ౧౨. } సంచిక ౨౭౮

అమృతౌంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-3 0-8-0 అకౌలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపుంపుల బారదోలును. పోట్లపోట్లను.
వనమూలికలచే హిందూదేశమును
తయారుచేయబడు ముచిమును.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషచీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

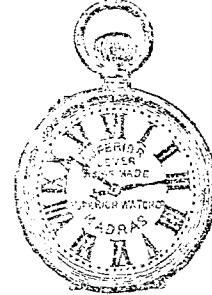
అమృతౌంజనము సిఫో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బాంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపీఠి, చెన్నపట్టణము.

అత్తలకర్పాటమున కొర్వొని కోడండ్ర ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది ఆశ్విని అర్ధరాత్రి పంపువారి కుదితము.
మేమిదివలలో వైపు ప్రకటనను ప్రతిఘటించుము నందు నుండునటుల పండితెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల దిల్లసు పంపువారి కుచితముగా పంపుము. ప్రమరించి యుంటిమి. దీదసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్ధరాత్రి పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదికంటే ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునువృధాచేయకుడు. విరోపియా యుద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగకేసును రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చులతో 0-10-0 ను పంపుదుము. ఇది మాడుభాగములుగలది. కోడండ్ర ప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్రపకటనను, అర్ధరాత్రు కార్డును పంపఁగల. ఆసరికిపు స్తకమును వేలివకును చిరునామా:— సుపీరియర్ నాచ్ కంపెని. పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్ లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రలు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.

గౌనునుతో సహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.
ఈగడియారము దయమొద మాకంపెని చేరు ఎజ్జినిసిరా లో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది ౩౦ చుట్ట కంటమై తలబీగ మును, డబ్బులూఫ్ ఆను గ్లాసు పోమునుగలిగి మెరుటువలకు దగియుండును. పెట్రెముత లో భాగమున గ్యారెంటీ చీటి అతి కింది యుండును. సీమ నుండి హైలై తయారుచేయబడినది. కాన సెవరియోజ్జును జిక్కదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వేలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవముచేలియును ఇదిగత కడగడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి రెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతోషించినన, వేలుమాట రెండువేల సుపీరియర్ నాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్

కస్తూరి.

విష జ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు. చిక్క బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము లన్న శియమగుటచేతను నవనర సుమయములందు దొరకుట నుష్టము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందు దిత్తర వర్ధాను లేనియును శేర్మబడవు ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన విజయము తెలియగలదు. ఆట్లు చేయటమున కతికి కస్తూరిని గొని మోసపోదు. కులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

కులం 1 కి రూ. 3-4-0
గోరోజనము
కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర ముతో పంపు తో ముటవలన చిగుచ్చు గట్టిపడును. చిగుళ్ళ నుండి రక్తము ప్ర వింపకుండును. నోటి దుర్గంధము నేక యుండును. పంపు ముత్యముల నలె తెల్లగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతౌంజనము సిఫో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బాంబాయి. 6-7 తంబుసెట్టిపీఠి, చెన్నపట్టణము.

వేంకటాధ్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము

అంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.
ఇందుకు తిగిన తెనాల సద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, సంఘములయు, గుణదోషములను గ్రథావళిని కన్నవాదోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా నాయా లోకవృత్తియు లను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని కన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవిభావణి పొంకముగా కృతాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంచరించునపుడు ఆయా కస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు కస్తువులన్నియు దోషయు ములేకాని సుతైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివానికే దగినట్లు గుణమెట్లగుగా నుండినట్లును గణనంతములగును; దోషములు మెండుగానండిన దోషవంతములగును. కావున వక్త్రగ పరామర్శించి అందలి దోషములను సాక్షించక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవింపెడు మార్గమును వెదకవల యును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాది స్తంభవ్యంతముగల కెక్కుకస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వేల 2-8-0. దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాగితాలైనచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్స్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

యిందుకస్తూరి, పచ్చకర్పూరము, మంతునుపువ్వు, బంగారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతయారు చేయబడినది గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమళము, మనోహరముగలిగి యున్నవి. యివి తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలపుచ్చుకొని అశ్రము, వాయువు, జలము, అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్ధ, శీతశేధులు, జ్వరము, జల రోషము, చిన్న బిడ్డలకాము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని వ్యక్త, నిర్మాతించి మంచుబలమును ఉపాదని, ధాతుపుష్టిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి. స్వజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వేల రూ 0-4-0. 6 సీసాలయ 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
జ్యోతిషము గురితకలు:—యిది సమస్తజ్యోతిషములు, పులిశేపులు, అట్టిమము, మలజ్యము, నిన్ని జ్యోతిషము, కడుపు బృహము, సోపి, వసునము, నోటసహాయుట, గుండెలయంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని తీవ్రతైన కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రూ 0-8-0
వి. పి. ఎ. అంతుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
పొంమారు-గుంటూరుజిల్లా.

ఆయుర్వేదాశ్రమ సంధిమాంసం. అర్కవక్రశము. సత్తమ గుచ్చము.

అర్కశులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అర్కశులగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అర్కశులుదీయు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే రోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు పద్ధతులను, దెలుపు నుంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కశులు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలకలే గాక యూహాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదశాస్త్రము వాటిని, తదితరులగు కేవలసాధనముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల సుపయోక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగనుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు. వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 3-0-0	6. వక్తకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. వక్తకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 1-2-0	8. భేదజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శల్యశాస్త్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	నల్లరము నుండి భాగమున కలువదును.

ప్రొఫెజర్ వేరుగా నియ్యవలయును. బ్రాంఛాఫీస్:- 12, తంబులెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి 153, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాధవనివాసము మాధవనివాసమునకు మిగత గ్రంథములన్నియు గూహయికి నామగణాంక శబ్దంతి ముద్రాపము.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. * కారికముల ఇబ్బందిపలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆమృతాంజనం దీపోవారి మాధవనివాసముల మండలము గలన వారల బుడితము. ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0. వెంబనే దరఖాస్తులు సంప్రదించవలయును.

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.* చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం	తామరతైలం	పండ్లపొడి
5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0	వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

జి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్ల విక్రయంపబడును. మండ్ల: కిలూగు ఈచిత్రముగ కలవదును. ఆమృతాంజనము డిపో, 10, ప్రీతిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

* ఆమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలకల సంప్రదించే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఇప్పుడు తయారగుచున్న కొత్తముందుగాను. పదిమొదెట్లుగా దేశమునం గలతరులను నామగణాంక నుండి మెక్కును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రావిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సులువుగా రోగలప్త. వ్యవహారము వలకు వేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల ఇష్టానుగుణము మదరాసు రాజధానిగా: అర్కశంసేనీలకన్న మారకంపెని గొప్పదియే, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాత్ర ముఖ్యమయిన పనియగుటలననే మాత్రాచారము మిక్కిలి స్వల్పమైనది మేము యిక్కడగొప్పమును సర్వసాధారణములగు కొన్ని మోదించుము.

కమిషన్లు, 100 (detachable) శబ్దముగల, కల్పము 2 బర్లులు 2వ యిక్యమను, ఊరు బల్లెలంకినగు నట్టి యుద్ధోగములకు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయం. 11 (detachable) చాలాబల్లెలములు నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి, పొగడ్త గన్నది. టిక్ పెట్టె సహా. వె. రూ. 2-0-0 నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మోదిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాం చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు గలదియు టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 1-0-0 జి. ఎస్. పి. వీ. జి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వక్తకులకు ప్రత్యేక తుధరలు యిక్యమను.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము. ఇయ్యది డాక్టరు యిక్. జి. యస్. జి. గోపాలయ్య గారిచే రేపనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 2 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, విత్తాన్నములు, చేయగలిగియుండును. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబోలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేయేల, కివిల్ పాకమునకు కావలసిన యాదర్శుగలదు. ప్రతియంట నుండతగినది. 240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; హార్డు బింద్డులు సహా 1-11-0. పగటియందా జయిన్నొక్క-డినంటి చెప్పిన ప్రహ్వజేశపు పదలియొక్క వివరణ కథలు. 240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. బింద్డులతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు హార్డు బింద్డులతో 2-0-0. మోదిలానము:- స్టాం వాచ్ అండ్ కంపెని 45 మల్లాపాచాయ వీధి మదరాసు.

గుక్కనవ్వము గుణమియనిచో సాము తిరుగ నియబడెను 100 మాతలు గల సీసా రు. 2-0-0. పోస్టుభిర్లులు వగయిరా ప్రత్యేకము. నవ్యకమయిన మంచులు యింకను కలవు. క్షీరము ఉదాహరణముగ పంచబడును. టవర్ అండ్ కో, (1-12-14) కిలూగు, కృష్ణాజిల్లా.

బజారు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బల్లెలను పైకలు. 59 రూ. పాయలనుండి కొర్రబడును. క్యాలిలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును. వాట్సన్ అండ్ కంపెని, 164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చెన్నపురి యుద్ధనిధి.

జిల్లాగవర్నరు 31 వ తేదీవరకు రిపోర్టు.

శ్రీకృష్ణ గారిటుల ప్రకటించి
అ వలీ నాగేశ్వరయ్య

యుద్ధమున కక్కరకు వచ్చునట్లు చేపట్టిన గుఱ్ఱములు:-
సైన్యముకొరకు కొనబడిన 352 గుఱ్ఱములలోను 338 గుఱ్ఱములు పట్టడే సాధారణపు శత్రువును మరతీతముగ చేరినవి; సైనికాధికారుల కప్పగించబడినవి. దామాషానొక్కొక్క గుఱ్ఱమునకు 725 రూపాయలు వెలపడినది. ఇంగ్లాండు చేరునకి దారి ఖర్చులును వెలయునగునని యొక్కొక్కగుఱ్ఱమునకు రు1800 అయినది మొత్తము గుఱ్ఱములకొరకు 4,40,000 వ్యయమైనది. చెన్నపురి మోటారు సైకిలిస్టుల దళము.

యుద్ధమునకు సర్వోపకరణములతో సిద్ధమైనవారు 30 మంది గలరు. దీశంబర 5 వ తేదీని 10 మంది యుద్ధరంగమునకు వెళ్లిరి. ఫిబ్రవరినెల మొదటివారమున వెళ్తుటకు మరి 10 మందిని సిద్ధము గవ్వనిది. మార్చి నెలలో తక్కిన 10 మందియును వెళ్లెదరు. వీరి జీతమును సైకిలుబండ్ల వ్యయములను యుద్ధశాఖవారే యుద్ధరంగమునకున్న కాలమున భరించెదమనిరి. మొత్తముమీద నాగంతుకములతోగూడ గలపి వీరికింద 77,640 వ్యయమైనది. "మదరాసు" వైద్యశాలా నౌక.

ఏకమొత్తముగ జరుపబడిన పనులకై వ్యయము గుమారు ఆరులక్షలు.

నౌకవ్యయములు బొడ్డునీరు నౌకాశ్రయముపన్న	1,25,000
నౌకాపకరణములు	2,14,481
మరలనౌకను యథాగతిని యజమానలకప్పగించుటకు	
కాగలవ్యయము	2,00,000
ఆగంతుకములు	50,000

మొత్తము 5,89,481

ప్రతి నెలకును ఆరు వ్యయములు 1,43,000 లోక సుమారు 1 1/2 లక్షలు.

ఇంక నెట్టి సహాయమున కవకాశముగలదను విషయమున నుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి గాన నందలకు ప్రతి విషయమునకును తిలక్షణకంతున నిలువయుంచుటకు శ్రమించబడినది.

జమాఖర్చులించనా.

ఆదాయము	వ్యయము
24,00,000 చందాలు.	
గుర్రములు	4,50,000
మోటారు సైకిలిస్టుదళము	75,000
ప్రత్యేకనిలువధనము	3,00,000
ఇతరవ్యయములు	6,00,000
	14,25,000
నిలువ	9,75,000

మొత్తము 24,00,000

చెన్నపురినౌకకు నెలకు 1 1/2 లక్షలు కావలెనుగాన నీ నిలువసామ్యు తిలక్షణకంతున 6 నెలలకు సరిపడును. ఈనౌకనవంబరు 17 వ బయలుదేరినదిగాన మేనెలవరకును భరింపగలసామ్యు చేతనున్నది.

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్జియమార్గము.

మోటారుబండ్ల నడుపుటకును, వానిని బాగుచేయుగలగు తరిసియదు నిచ్చుటకును, మోటారుకార్లుగాని, సైకిలుగాని ఎట్లునడుచుకో, యేయేభాగములు యేయేపనులనుచేయనో, నడుపునపుడు వానిని స్వాధీనములో యెట్లెట్లుంచుకొనవలయునో, యీ యంశములనెల్ల ఆ భాగ్య సత్కార్యకముగా నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేదీ లోపుగా దరఖాస్తు పెట్టుకొనువారికి మాత్రము చోటుదొరకగలదు. రెండు మాసములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రనిర్మాణమును తూర్పుముగ గ్రహించునట్లుచేసి భారతముగ కాన్పును నడుపుతక్కిని కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రికలు అనగా గవర్నరు మొట్టు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చి పంపిజేసుటకుదరు. ఈ వై సుదరూరించిన అంశములు ఒక్క యింగ్లీషు తెలిసికట్టివారికే గాక తదితరులకు కూడ అనగా తెలుగు తెలిసిన వానియనను చేత వచ్చును ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి ప్రాసికోవడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో.

149, బ్రాడ్వే, మదరాసు

జాబులు.

పిల్లలకులకు ప్రకటన

కె. వి. కృష్ణయ్యగారు— మియిస్ట్రము నవసంపాదకటింప లేనందుకు చింతిలించువాము

I

చేబ్రోలులోనకొక శైకంధరీస్కూలు.

ఆయాగ్య, పాఠకమహాశయులారా మాగ్రామముందు 1000 వైక గృహములును 6000 జనసంఖ్యయునుగలిగి దాదాపు నలుబది వేల రూపాయలు శిస్తుచెల్లించు యూనియన్ గ్రామమై యుండినట్టి యొక లోలోయర్ సెకండరీ స్కూలు లేకుండుట విచారకరమని విద్యార్థిమనులకు వారికి దోచకపోదు. అట్టిలోపమును దీర్చు పరమేశ్వరుడు మాడి విజృంభణ భువనరి నూర్యవాగాయనశర్మగారు మేజిస్ట్రేటుగా దయచేసి మా గ్రామవాసులయందవ్యాభాసరాగులై యంత్రగ్రామములో నొక్కలోలోయర్ సెకండరీస్కూలు లేకుండుట లోపమని తెలుపుచుతగు పెద్దలగానించి మిరొకసభ నేర్పరచిని కొందరిని కమిటీగా యేర్పరుచుకొని చందాలమాలమున కొంత

మదరాసు నౌక

ఈనౌక మొదట తూర్పుప్రదేశావలోయి అటనుండి గాయములు తగిలినవానిని బాంబాయికికొనివచ్చినది. మరియొక వారములోజులకు బాంబాయినుండి మరల పారసీక సంద్యుక్తాగ్రగడమునకే జనవరినెల 10-వతేదీని మరల బాంబాయిచేరినది. మరల 18వతేదీనియుద్ధరంగమునకేగుటకు తరవాతగవడినదిగాన నీ సరికేగియుండును. మేనెల తరువాతగూడ నీనౌకనుపోషించవలసిన యావశ్యకతయున్నచో నపుడు నెలనెలకునుచందాలమాలమున పలుపురుస్త్రీలును పురుషులును దానిని పోషించుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇందులకే సినిమా సర్కిలు వారందరునుచేరి నెలకు 5 వేలవచ్చుచున్నారు. ఈరీతిగ నిప్పటికి 8,930 వనూలైనది తక్కిన హిందూదేశీయులగు నవోగ్యులు నెలకు 2 వేలకు తక్కువగాకుండ నిచ్చెదరు. ఇటులే ఇతర సంఘములవారుగూడ నెలచందాల నొసంగు నేర్పాటులనుచేయుట యనుమాలము. ఇట్టి నెలచందాలను శ్రీకర్నూరుగారు సంకోచపూర్వకముగ స్వీకరింతురు. ఎప్పటినుంచి యారంభించినను ప్రతి నెల మొదటితేదీని యీచందాలను పంపుట కంగీకరించినవారు మిలిటరీ సెక్రిటరీ గవర్నరు మొట్టు చూసు, మదరాసు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, కాన నివృత్తినిబాద నీనౌకను యుద్ధముజరుగునంత కాలము జరుపవలసినది ఆసంగతి ఏప్రిలనెల మొదటితేదీలోగా నిర్ధారణకావలెను. కాన నట్టి చందాలు కనీసపక్షము ఏప్రిలనెలలోనైన ప్రారంభింపబడవలెను.

యుద్ధనిధి-శ్రీలకాఖ.

ఈరాజధానిలోని శ్రీలంకదనుగలసి ఈదిగువసామానుల నొసంగియున్నారు.

108 పదిమందికి గరిపడు సామగ్రిలుగల పెట్రోలు, 20 కిటుసంచులు, 1700 స్టానుమర్బులు, 2100 మేకోశ్లజెతలు, 900 (కప్పు) ముంతేతిమర్బులు, 1100 మెడపట్టాలు (మర్బులు) 700 బాలక్లావాటోపీలు, 860 మరాయిలు, 380 చొక్కాలు, 400 స్టానులవేస్తుకోట్లు, 94,200 సిగరెట్లు, 800 పుస్తకములు, 580 తువ్వకు, 250 రబాయిలు, 350 కాంటన్ పెన్ను, 1500 సార్వస్థుదబ్బాలు, 500 తెలగడగలీజులు, 100 దోమతెరలు, 750 బాండ్లనులు.

యుద్ధమునుండి వచ్చునెరులకు నికింద్రా బాదలో నేర్పరచబడిన వైద్యశాలలో 100 మంచములకు వలయుపరికరములు మరికొన్ని ఇతరవస్తువులునుగూడ నొసంగియున్నారు.

వీరివలన నిష్పలకైనది. 27781 - 6 - 8 వనూలైనది. దీశంబరు 31 వ తేదీకి కొనబడినవస్తువులకుగాను 10962-3-0 వ్యయమైనది. 16819-8-8 నిలువయున్నది. ఇంకను కొన్ని వ్యయముల పట్టకములరావలసి యున్నవి గాన 7 మేలనిలువ యుండగలదు. ఇంకలో కొంతసామ్యు మరల మదరాసు యోడసరికరములకు వ్యయముగునుగాన నింకను చందాలావశ్యకముగనున్నది.

శ్రీలకాఖచారు చేసినవి.

మదరాసునౌకలో చికిత్స చేయవలసినవారి కన్ని కాలములకు పనికి వచ్చుదుస్తులును సౌకర్యములును సమకూర్చబడినవి. నికింద్రాబాదు వైద్యశాలలో 100 పడకలకు పరికరములూసంగబడినవి. సైకిలిస్టుదళమునకు సౌకర్యములు సమకూర్చబడినవి. బాంబాయి వైద్యసహాయక సంఘమువారి మూలముగ యుద్ధరంగముననున్న సైకిలులో లోగులకును గాయములు తగిలినవారికి పనికివచ్చు వస్తువులుగల 107 వైద్యులు జరూచుచి పెట్టెలు నెక్కింటిని పంపియున్నారు. చెన్నరాజధాని లోని శ్రీలంక మొత్తము తిరువాన్కూరు కొచ్చిరు సంస్థానములలోని ప్రభుత్వగూడ పాపందములకుపాత్రులని శ్రీకర్నూరు గారు వా)యుచున్నారు.

మిరునేకరించిన గొంతగవర్నరు మొట్టువా రిత్తురని ప్రోత్సహించవారి నెలపుప్రకారం మాగ్రామ ప్రముఖులలో 32 లొకసభ 24 తేదీన కూడి వ్యాయానుసారులును పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరునుగూ భూపతిరాజు వెంకటరతిరాజుగారి యాజమాన్యముక్రింద యీమాగ్రామ 15గురుగల యొకకమిటీచే పాలించులాగున నిర్ధారించిరి. ఈసమయమున మాకమ్మసోదరుల కొకచునవి యొనర్చెద. కొందరు పుణ్యజనులచే విఘ్నముచేయబడిన కాంబాదు తిరిగి నెలకొల్పి యాధనము నీమాగ్రామకుఁ జేరులాగున నొక్కర మాడుపూర్ణ భనలాభముకల్గును వీరిలో వీరికిగలవరస్పద్యేవమువీడి యిట్టి సర్వజనులకును లాభకరమైన కార్యమును నేరవేర్చ మాగ్రామవాసులకందరకు నిర్వాత్సర్యబుద్ధిని పరమేశ్వరుణ్ణిచ్చునగాక. వైకమిట్టి వాక్వికోమును మరువకుండురుగాక!

శ్రీ. ప్రారభ్యతేనఖలు విఘ్నభయేననీచై:

ప్రారభ్య విఘ్నవిహతా విరమస్త్రిమధ్యాః

విఘ్నేర్భు ముర్భుహుదపిత్రుల హస్యమాసాః

ప్రారభ్య ముత్తమగుణానిపరికృజన్తి.

విద్యాభిమాని.

II

నియోగి మహాజనసభ, విద్యాసహాయము.

ఆయాగ్య, ఇయ్యది ౧౨ సంవత్సరములనుండి జయపదముగ జరుపబడుచున్నది ప్రభుత్వమున స్వసంఘీయులకు ఉచితముగ జేద విద్యను సంస్కృతమును బోధించుటయే యీ సభయొక్క ప్రయోజనమయి యుండెను. రాజకీయవిద్యకు కృతపడి జనులు ఎట్లో ప్రయత్నించు చున్నారనియు విహికలాభము లేదను తలంపుతో జేదవిద్యను చదువుటలేదనియు వివను మతాచారములందాసక్తి మనహిందవులకు ఉగ్రుపాలతోడనే పుట్టియున్నది కావున విద్యలేకపోయినను నామమాత్రముగ నున్నదనియు, ఇప్పుడైనను మతాచారములకు తగినవిద్యను బోధింపని యెడల అచిరకాలములో నామమాత్రావశేష మగు ననియు తలంపుతో ఈసభవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని రాజకీయవిద్యవలదని గాని కేవలము జేదములొక్కటి యెంచదనవలయుననిగాని ఈసభోద్దేశముకాదు ఇదివఱకు ఇట్టి మత విద్యాభిమానమును నియోగిశాఖవారికి కలుగజేసినది శ్రీనంది రాజులక్ష్మీనారాయణ దీక్షితులవారు. కావున వారిశిష్యులతోటి లోనివారిలో పలువురి సభకు సహాయ మొనర్చుచున్నారు. ఇటుల జరుగుచుండగా గుంటూరునగరమునందు రా వ నియోగి మహాజనసభ జరిగెను. మతాభిమానులును రాజకీయోద్వేగభురంద్రులును ఆగు పలువురి సభకువచ్చి నియోగిబాబురయందు మనహాసము నందవలసిన బీదబాలురందఁ టో గలరనియు రాజకీయవిద్యకు గూడ మనము ప్రోత్సాహముచేయుట అత్యవశ్యకమనియు నూచించిరి. ఎట్లో శ్రమపడి రాజకీయవిద్యకై ప్రయత్నించు చున్నారనియు మనమునందుపేక్షపహించు చున్నారనియు కనుక ఎక్కువద్రవ్యములభించినను సంస్కృత విద్యకు వేదవిద్యకు మాత్రమే పో)త్సాహ మొనర్పవలయుననియు కొందఱు ప్రతివాదము లొనర్చిరికాని ఇదేవిధముగ నియోగిమహాజనుల యభిప్రాయములను గ్రహించుటకయి ౨ సభలందు చక్కగా చర్చించి చీరాలయందు జరిగిన ౧౧ వ నియోగి మహాజనసభయందు మతాచారములకు సంబంధించిన వేదశాస్త్రముల నభ్యసించుటకును రాజకీయ విద్యకును నియోగిబీదబాలురకు సాధ్యమయినంతవరకు సహాయముచేసి తీరవలయుననియు, ఆంధ్రోదేశమునకు చేరిననియోగి బీదబాలురందఁడెందులకు యోగ్యులనియు తీర్మానించిరి. ఇది యెంతయునుభావనము. సంఘమును రిజిస్టరీచేసినగాని ధన సహాయమును ఇతరులు చేయరనుతలంపుతో సంఘమును రిజిస్టరీచేయించి తీరవలయునని రాజమండ్రియందు జరిగిన ౧౨ వ నియోగిమహాజనసభయందు తీర్మానించుకొనిరి. ఆతీర్మానాంతరము తత్క్షణమే శ్రీయుతగోవిందరాజు వెంకటేశ్వరివాస రావుగారు 1000 రూపాయలను ఆసంఘానికి ఇచ్చుచుని వాగ్దానము చేసిరి. తక్కినవారందఱు సంఘమును రిజిస్టరీచేసినగాని ద్రవ్యసహాయమును చేయరు. ఇది ముష్టాటికిరిజము దిసంబరు నెల 15 వ తేదీలోపుగ రిజిస్టరుచేయించెదమని ఉపసంఘమువారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించిరిగాని వఱలనేమియు ఇంతవఱకు పత్రికామూలమునగాని ఇతరత్రాగాని తెలియవచ్చుటలేదు. కాగితములో మిరుచేసిన తీర్మానముల వలన ఫలితములేదు. కార్యభారము నెఱుంగనివారు పత్రికలలో నిరుత్సాహకరముగ వా)నివారని మిరుచేరు చేయుటతగదు. బీదబాలుర మొదటమో వినుండి రాజకీయ విద్యకును వేదశాస్త్రాభిమాట దేవుడేయెరుగునుగాని సంధ్యానందము మొదలగు అనశ్చయగువానైనను చక్షువుకొనుటకును ఎదురుచూచుచున్నారము. దయయుంచి సభాగౌరవకార్యదర్శిగారగు శ్రీ దై వాద్యైతమత స్థాపకకోటీశ్వర శర్మశాస్త్రిగారు గాని ప్రెసిడెంటు గారయిన గోవిందరాజు కృనివాసరావుగారు గాని కాలమును గడుపక ఈసంవత్సరమునుండియే ఉభయ విద్యలకు చక్షువుకొనువారలకు పో)త్సాహము నొనర్చునగాక. చచ్చలనువిడిచి పత్రికాధి పరులందఱు వీరి మేల్కొలుపుచునగాక.

మంభర గోపాలరావు.

రెండు నెలల యుద్ధము.

ఎకరికంత లాభముకలిగినది?

ఇన్వెస్టుమెంట్ తరువాత జరిగిన రెండు నెలల యుద్ధముగూర్చి చారిత్రకమువారు ఈ కిందివిషయములను ప్రకటించిరి:— ఎడమవైపునున్న మనసేనలవై పడుచున్న జర్మనీ సేనను ఆపివేసితిమి. యుద్ధము ముట్టిడికింద తేలినది. ఒక్కచోట తప్ప తక్కిన అన్నిస్థలములలోను మనసేన స్థలమును ఆక్రమించుకొనెడిది.

జర్మనీవారికి కలిగినలాభము.

జర్మనీవారికి కలిగినలాభములు యేవనగా:— ఇన్వెస్టుమెంట్ తరువాత అనుభవించి, కెథెడ్రలును, ధ్వంసముచేయుట, న్యూకొట్టరు ధ్వంసముచేయుట, ఆర్ మెంటేజర్, బెర్మాను, ఆర్రాన్, సోపిర్, సోయిస్సులవై బాంబులను కాల్చుట, మనచేత పడిన గుట్టను తిరిగి లాగివేయుట, సోయిస్సును ఉత్తరమున ఒక మైలు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనుట, ఆగ్నే పరగ జాల్స్ రెమోనర్ స్పిరద్ 350 గజములు ముందుకు వచ్చుట.

మిత్రముడలివారి లాభములు.

ఫ్రెంచిసేనలు ఈవరకాలవరకు ఎడమవైపున నాన్సు, హోల్ బాస్ ల మధ్యనున్న ప్రదేశమును జర్మనీవారివద్దనుండి లాగివేసిరి. సెంటుబాట్టెను పట్టుకొనిరి. సముద్రమునకును, తివకును మధ్య ఫ్రెంచిసేనలవై పడుటకు అతివేగముగను, భయంకరముగను గచ్చుచున్న జర్మను కాల్చులమును ఆపివేయుట, వెర్మిలెస్ ను లాబాయిసెలీ, క్యెజ్ నాయ్ ఎస్ కాంట్రీ, గ్రూనే, అను ప్రదేశములను పట్టుకొనుట, షాన్సువద్దనుండి శత్రువులను చాల వెతుకకుతుముట, లాన్సెటర్ వద్ద అడవిలో ముందుకు వెళ్లుట, వాన్సికి ఈశాన్యమునను, సెంటెయ్యకు ఉత్తరదక్షిణములను ముందుకు వెళ్లుట, ఆసెపాచిని సైమన్ బాతును పట్టుకొనుట, ఆల్బిక్కువైపున ముందుకు వెళ్లుట.

మొత్తముమీద లాభము.

మొత్తముమీద మనసేనలు కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములలో చాల ముందుకు వెళ్లినవి. శత్రువులు సోయిస్సును ఈశాన్యమునతప్ప తక్కిన ప్రదేశములలో వెనుకకు వెళ్లిపోయిరి. ఇదిగాక ఒక నెలలనుండి ముందుకు పోవలెనని తీవ్ర ప్రయత్నములు చేయుచున్న జర్మనీవారిని సోల్యాండులో కడలకుండచేయుట, గెలిసియాలోను కార్పాతియును ప్రాంతములను రషియావారు శత్రువులవైబడి ముందుకు వచ్చుట, కాక్సుకుండలలో టర్కీసేనను రషియావారు ధ్వంసముచేయుట, జర్మనీవారి సైనికాధికారులందరు యిదివరకే ధిక్కరించియున్నారు. జర్మనీవారుమునుపటివలె విజృంభించలేరు. ఒకవేళ విజృంభించువత్తున ఇప్పుడు నిలవయున్న వారి సేనలకే కష్టముకలుగును. మిత్రముడలివారికి కొత్త సేనలు రాగలవు. జర్మనీవారిని ముందుకు రానియ్యకుండ చేయబడినది. కొద్దిరోజులలో స్వస్థానముల రక్షణకు పోరు జర్మను సేనలకుకూడ చెల్లచెడదనేది మిత్రముడలి సేనలు నిరాశాటముగ ముందుకు వెళ్లగలవు.

మైక్లూన్ ఫ్రెంచికాల్గి పాయము.

ఈనై విషయములనుగూర్చి లండను మైక్లూన్ ఫ్రెంచి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మిత్రముడలి వారికి కలిగిన లాభములను దేనికి వారికి చేరుచేసి చెప్పవత్తున స్వల్పముగా అగపడవచ్చును కాని ఇట్లుంటే కలిపిగాని పక్షమున మిత్రముడలికి ఎంతోలాభముకలిగినదని చెప్పవచ్చును. మిత్రముడలికి కలిగిన లాభములలోకి ముఖ్యమైన వారు ఒకవైపు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనుట చెప్పుదురు చుట్టునున్న ప్రదేశము ముందుకు వెళ్లుట, మనోహరినను సమీపించుట ముఖ్యమైనవి. ఈలాభములన్నియు ఇదిగాక తమవైపునున్న మిత్రముడలి సేనల వెనుకకు కొట్టివేయబడిన జర్మనుల సోయిస్సులో ప్రవేశించుట, చాలమధ్యము ఫ్రెంచివారు తమవైపునున్న జర్మనీసేనలను యిక్కుముందు పడకుండ చేసితిమి తెలిపింకా! జర్మనీవారు సోయిస్సులో ప్రవేశించుటయే దీనికి నిదర్శనము. ఇక పోల్యాండులోను, రెలిసియాలోను జర్మనీసేనలు ఇటు కడలకుట పీటుకే నిలిచియున్నవి. ఇవి యెట్లుండగా రషియావారు భారత్ వైపునకు వెళ్లిపోయిరి. ఇదిచాల ముఖ్యమైన విషయము. ఏల యనగా రషియావారు భారత్ వైపునకు వచ్చుటవలన వెనుకవైపునున్న జర్మనీసేనలకు మొప్పుముకలుగును. విన్సులానది ఆవలివద్దనుండు జర్మనీసేనలకు, యికోవిసాలో నున్న ఆస్ట్రీయా సేనలకును రాకపోకలు జరుగుటకు నీటులేదు. యికోవిసాలో ఆస్ట్రీయావారు గొప్ప సేనను కూడిరట. ఈసేనను సమయమువచ్చినప్పుడు విన్సులా ప్రాంతములకు పంపుటకు నీటులేదుగా!

వృత్తాంతములు.

స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసరు:— ఏ. జీ. లీచ్, ఎ.సి. ఎస్. గారు గంజాము జిల్లాకు స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసరుగాను, గంజాము విశాఖపట్టణము జిల్లాల కలెక్టరులకు స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ గారు నియమింపబడినారు.

బహుమతి స్త్రీ యొక్క సాహసకృత్యము.

ఎర్నాడుతాలూకా యందలి యిరింపాయియంశము సందోక మాస్ట్రీ డేడ్ తగవుకారణముగా నొక మాస్ట్రీపురుషుని పోడిచి బలముగ గాయపడిచి యరెన్సుకాబడి జెయిలులో నున్నది.

సమర్థయంత్ర స్థాపనము:— ప్రస్తుతము తానూరు

లో గవర్న మెంటు ఫివర్స్ ఆఫీసునందు సర్ (ఫెడరల్) నికాల్సన్ గారికి సహాయకులుగానున్న చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి ఆయిల్ అండు సోప్ ఎక్స్ పర్టు ఏ. కే. మిగన్ గారు తానూరు నందు సమర్థయంత్ర స్థాపనమును స్థాపించిరి.

కలకత్తాలో మహాచిక్షము:— కలకత్తాలో

మహాచిక్షము కనబడి విశేషముగా వ్యాపించినదన, విశ్వ విద్యాలయాధికారులు ముచ్చు బబాటు వీధి నెం 61 రు గృహమును కలకత్తా సేనిరీయమువారి యధీనములోనుండి మహాచిక్షము తగిలిన విద్యార్థుల సంగ్రహాధికములను వారికి యప్పగించి:— అని యింగ్లీష్ మెన్ పులిక వ్రాయుచున్నది.

సంబూద్ధిగల విద్యాభ్యాసము:— ఫిరోజ్ నం

దలి యొక ప్రారంభ సాతలలో చదువుకొను నిమిత్తమొక సంబూద్ధిబాలిక చేరినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇది విక్టిరి తృప్తికరమైన సమాచారము. సంబూద్ధిలు పూర్వార్చార పరాయణత్వమును పాట్రాలో వివిధజాతిమతములు కలసి చదువుకొను పాఠశాలకు తమ బాలికను పంపిరిని వినుటకిదియే ప్రశంసకరమైనది.

మ్యూసిసివల్ డ్రెస్సుల సమావేశము:— మొ

న్న పూర్వార్చాము 11 కంటలకు సెయింట్ జార్జ్ హాటు యందలి సభామంటపమున బైటిమ్యూసిసివాలీట్ల డ్రెస్సులు సమావేశమై సభాపాదించిరి. వారు ప్రాఫెసర్ గిడ్డిస్ గారిని కలసి కొని విషయగ్రహణార్థమునతో వాదప్రతివాదము లానర్చుటయే యీసభయొక్క యుద్దేశము, 40 మందికంటే నెక్కువ మంది డ్రెస్సుకలువచ్చియుండిరి. శ్రీ వెంట్రండ్ ప్రభువుగారు సభాకార్యము నుపకమించి, వివిధమార్గ ప్రదేశములనుండి వచ్చియున్న యానెడ్ల మనుష్యులకు స్వాగతమొసంగి, తరువాత గా. కవస్వామయ్యగారి కగ్రాసనాధిపత్యమును వదలి వెళ్లి, గవర్న మెంటు హాసునకు వెళ్లిపోయిరి.

సరస్వతీ గ్రంథాలయము లాల్లిపురం:— ఈనిల

యము యొక్క ద్వితీయ వార్షికోత్సవ మీసల రిక తేది శ్రీయుత పుర్రుపు శేషయ్యకవిగారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరుగబడినది తెలుపుట కంతయు సంకల్పించుచున్నాను. వాటి సభకు ఖుమారు 150 మంది సభ్యులును ఇతర గ్రామములవారును, మాగ్రామమువారును, దరువచేసిరి. ప్రథమమున భగవద్గీర్థన గావించబడి, పీఠప నిలయ ద్వితీయ వార్షిక చరిత్రము జరువబడెను. శ్రీపుట్టరాజు వరదయ్య, ఆయి కోవయ్యగార్లచే భక్తికి గూర్చియు, శ్రీ పంకనాథుల రామచంద్రరావు కవి పొన్నలూరి నరసింహంగారిచే విద్యను గూర్చియు, శ్రీతన్నీరు వీరరాఘవయ్యగారిచే (వార్తాపత్రికలు) వాని యుపయోగములను గూర్చియు నుపన్యసించబడెను. విమృత సగ్రాసనాధిపతిగారిచే రచించబడిన పంచత్వములు శ్రీపుట్టరాజు వరదయ్యగారిచే జరువబడెను. అంతర మగ్రాసనాధిపతిగారు వాటి సభను గూర్చియు, ఈనిలయమే నేజరును కన్యామృతమున శ్రీవెదములు వెదకోటయ్యగారిని గూర్చియు సలిపుచున్నప్పుడు సర్వతల్ల సంతోషాంబుధి నోలలాడు నటుల నాశువుగా బద్ధముల జేసిరి తనవంతర మగ్రాసనాధిపతిగారు, గాంధీయ్యతోడను, చమత్కృతితోడను, సమయానుకూలములగు నుపమానములతోడ సంయోగవ్యాసమును జేసిరి. శ్రీబార్తి మకవర్తిగారికి బహుముకలుగుగాక యనెడు విభాగ ధ్వనులతోడను, మధ్యభలారామతోడను, వాటిసభ ముగించబడెను. ఈ నిలయము చిరకాల మన్వేద్య జెందునటుల కృపవంతుడు సర్వదా కాపాడుగాక యని కార్యదర్శి వెదములు సూర్యవారాయణగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఉపన్యాసము.

పట్టణ నిర్మాణము.

ప్రాఫెసరు గెడ్డినుగారి ఆరవ యుపన్యాసము.

నిన్న (25-1-15) సాయంకాలమున ఇంజనీరింగుకాలేజి వద్ద ప్రాఫెసరుగారు రిటుల నుపన్యసించిరి. వేలను లక్షలను పెచ్చించి జనసమృద్ధియును తొలగించుటకు ఇండ్లను కూల్చుట అసందర్భపు పని. అట్టివ్యయము ఫిరంగుల ముట్టిడికి వినియోగించబడిన దుర్వ్యయముగనుగాని అనుహించితిని పునర్నిర్మాణమునకు వినియోగించు సద్వ్యయము కానేరదు. పసిబిడ్డకు స్నానముచేయుచునా రానీటితో పాటాబిడ్డను గూడ త్రోసి వేయరునా మెత మీరందరరిగినదే. కాని ఇంటిని శుభ్రము చేయుటలో దానిని కూలగొట్టరాదు. ఏ ప్రదేశమునకైన నెట్టి పట్టణమును నిర్మించుటయందైన నీ భావము భృధానముగ నుండవలెనని నా సంకల్పము. హిందూదేశమందున్న ప్రాచీన పద్ధతిగల కుటీరములే మంచివి; అనుకూలమైనవి; అల్పవ్యయముతో నమరునవి; మన్ని కగలవి; అందమైనవియు నేనునిర్భయముగ వాదించగలను. ఉష్ణదేశములయందు ఎలుకలు దోమలు ఈగలు పీడాకరములగును. పీని బాధ నివారించుటకు ప్రయత్నములుచేయవలయును. అన్ని అపాయకరము, జనసమృద్ధియు హానికరముగాని, వానిని విడిచియుండ నవకాశము లేదు. మట్టిలేకుండ నిటుకలను చేయుటెట్లు? మంచుయిండ్లకును చెడ్డయిండ్లకునుగూడ ఛాయాపటులు బుండకున్న ప్లానులను వ్రాయుటెట్లు సాధ్యమగును? ఆయా యిండ్లనుబట్టి పునాదులయొక్క తమ మారుచుండును. మాలవాదలోని గుడిసెలకును, మధ్యతరగతులవారు యందు చక్కని ఇండ్లకును పునాదులుట్లు మొకటిగా నుండ వలెలేదు. వీధిలో నరుగులును వసారాలును గలిగి లోపల చానడియు వెనుక విశాలమగు పెనదును కొన్నియిండ్లలో తోటలునుగూడ గలిగిన చక్కని ఇండ్లను మనము తరుచు చెన్నపురిలో చూచుచుండుము. ఒక్కయంత్రమునూత్రముగల మేడలకు ప్లానులు వంతపారంపర్యముగ వచ్చుచున్నవి. వానినే భద్రముగ నుంచుకొనదగును. 3.4 అంతస్తులుగల మేడలే బొంబాయిలో కేవలము సంతాపరంగనదనమగు జనసమృద్ధి కలుగుటకు కారణభూతములగుచున్నవి. కాన సాధ్యమైనంత తక్కువవడ్డమువైననే కట్టుట నాచుతము. ప్రాచీననిర్మితములగు నల్మడ్యుత కల్పకాలముగల కట్టడముల పరిశనమును గ్రహించి గౌరవించుటయే చాల ముఖ్యమైన కార్యము. అని ఆయన నుడిచిరి. పిమ్మట మధుర శ్రీరంగముల చే వాలయములను గూర్చి ప్రదర్శనములను మరల చూపిరి. పిమ్మట పాలఘాటుపట్టణమును ప్లానునుతీసి బోధించిరి. సాధారణముగ హిందూదేశమున ప్రతిపట్టణమునను కనబడురీతినే అచటనున్న వీధులు తగుమాత్రముగను దేవాలయములు సౌమ్యముగ నున్నవిగాని అవీధులు చాలతీర్చి వేయబడి యున్నవి. అచటిదేవాలయము చక్కనిరీతిని నిర్మింపబడినది. మనుష్యులకును జంతువులకును గూడ నలయిక కలిగించునట్లు సందులచటలేవు. శ్రీరంగములో గోచరమగుచున్న నిర్మాణకళలమును అక్కపర్లు శ్రీమల్లిక్జిలో వియను నగరములలోనూ తృప్తిదనని ఆయననుడిచిరి. పట్టణములందందుగనుండునట్లు చేయుటకును చెట్లను పెంచుటకును కొన్ని చక్కని మార్గములు కలవు. పాలఘాటులో బ్రాహ్మణ్యములు ప్రమాదియొకటి ప్రత్యేకముగనున్నది. ఇండ్లు చేరుచేరుగానుండును. ప్రతియిల్లునొకతోటలో నుండును. కళాకాలా పద్ధతి మరియొకటికలదు తోటయొకటి గలదు. తోటలుగల పేటలుగలవు. పాలఘాటునకు తోటలవిషయములో అత్యుత్తమకన్న చక్కదముకలదు. అయికోపాఖండమువారి మాదిరుల ననుసరించి గృహనిర్మాణమునకు ప్లానులను వేయవలయునని హిందువులు కోరుచున్నారు. హిందువులు తమ దేశమునందలి మాదిరులనే అభివృద్ధి చేయదగును. ఈ దేశములోని మాదిరులలోనే చక్కనివానిని గ్రహించువిధమునే నెరిగించెదను. పాలఘాటులో చక్కనిమాదిరులు 2-3 గలవు. పాలఘాటులో రాజమార్గములను ఇకపదారులును చాలబాగుగానున్నవి. వెక్కు విధములగు గృహనిర్మాణసంఘములును సహకార సంఘములును బ్రాహ్మణులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకువేరు వేరుగా నేర్పడవలయును. వారందరునుపట్టణనిర్మాణప్రయత్నముల నొనర్చవలయును. వారికిపురపాలక సంఘమువారు బాసటయై మార్గదర్శకులుగ నుండవలెను. లేపబడినమున విశాఖపట్టణము బెజవాడ మున్నగు సాధ్యత్య పట్టణములనుగూర్చి ముచ్చటించెదనని ఆయన నుడిచిరి.

ప్రదర్శనము.

విశాఖపట్టణము (26-1-1915) నెలకునందరమున ప్రాధానము గిడ్డెనుగారు ఆమెకా ఆస్తియూదేశములలోని పట్టణములను ప్రదర్శించిరి. ఆమెకాలోని వాషింగ్టన్ పి కా గో న్యూ హ్యూస్ పట్టణములను ఆస్తియూదేశములలోని పట్టణములను ప్రదర్శించిరి. ఈపట్టణముల పాఠశాలలు ప్రదర్శించబడినవి. వాషింగ్టన్ పట్టణము పాఠశాల పట్టణములోని సుందరమైనదేయైనను నిబంధన లభిక మగుటవలన కొంత చెడినది. పి కాగో పట్టణము నదీతీరమున నుండుటవలనను చుట్టును ప్రమాదకరము లుండుటవలనను చాల వాలోగ్య కరమగు ప్రదేశముగనున్నది కృత్రిమవనములను పారజనోపయోగ ప్రాసములును ఆమెకాదేశపు పట్టణములకు పోలేక సహజ అక్షణములుగ నున్నవి. ఆస్తియూదేశపు పట్టణములలో నిన్నియకరముల భూమిలో నిన్నియంట్ల కన్నకడిక ముగ నిర్మింపబడగూడదను నిబంధనలు కఠినముగ గమనింపబడుచున్నవి వియన్నాలో నిట్టి నిబంధనలను లెక్కన పట్టణములలోని సుందరములు చాలసమగ్నములు కృత్రిమ వనములను మాన్యుటను నిర్మించుటలో యొక్కయుక్త పువచనము కడిక ముగ నుపయోగింప వలయునని సహజసౌందర్యమున కెన్నడును భంగము కలిగింపరాదని విషయమును ప్రబోధమును గమనింపవలయును.

ప్రాధానము గిడ్డెనుగారి వీడన ఉపన్యాసము.

విశాఖపట్టణము, బెజవాడ, బళ్లారిపట్టణములనుగూర్చి నిన్న (26-1-15) సాయంత్రమున ప్రాధానము గిడ్డెనుగారు ప్రదర్శించిరి. తుంభాకోణమును మాయవరమును నేను స్వయముగ చూచియుండలేదు. చిత్రకూటులలో చూచినందువలన గ్రహింప గలిగినంతవరకు పాలపూలు పట్టణమునందులేనే పీనిలోగూడ నభివృద్ధి సాధనముల కవకాశముకలదు. ఒక దేవాలయమును ఒక ఆగ్రహారమునుగల పట్టణమును నిర్మించువిధానమున వారంగీకరించినచో బహు మనోహరమును సుందరమునుగల పట్టణము వారివగును. కొంచెము విశాలమొనర్చుటయు కొన్నియభివృద్ధుల నొనర్చుటయు కొన్నితోటలనునిర్మించుటయునవసరము నున్నారనిగూడ పట్టణమున మధ్యభాగమున చక్కనియభివృద్ధి మునురయందు వలెనే కలంబడుచున్నదిగాని తక్కినభాగము లట్టి యభివృద్ధిని నిరీక్షించుచున్నవి. విశాఖపట్టణమున చాల కమములు స్పష్టముగ కనబడుచున్నవి అభివృద్ధి కపకాశము లేదు. మొదటనే పెల్లెవాండ్రుండూ చిట్టప్రదేశము. జనసంఖ్య మెండైనది ఈదేశమునకు వచ్చియుండిన ఉలాండ్లలో పట్టణమునిర్మించిన నూచనలగులపు సముద్రతీరపు పట్టణములను సక్రమముగనుంచు పద్ధతి ఆంగ్లానాగికత క పరిచితము. ఆంగ్లేదేశమున (బ్రిటిషుదేశములలో) సక్రమనిర్మితముగు లేవు స్థలమొక్కటియునులేదు. ఆ దీవులలో బ్రిటలుదేశము తెల్పా స్థలములలో గాని ఆమెకాసంయుక్త రాష్ట్రములయందలి తోపున న్యూయార్కు నగరములలోగాని ఆమెకానుగు సముద్రతీరప్రాంతము లేనేలేదు. రోటర్దము ఆమెకానుగూడ దగ్గిర్చు హెంబర్గ్ మున్నగు పట్టణములలో నీ సముద్రతీర సోయగము కనబడును. ఈవిషయమునను సౌందర్యమును ఆకాగ్యమునను అధికముననుగూడ సౌందర్యపు పట్టణము ప్రపంచమున నెవమానుగనున్నది. ఉలాండు లట్టి భావముతోదనే విశాఖపట్టణ నిర్మాణము నుద్దేశించిగాని పల్లెవాండ్రుగల హిందువుల వలన కొంత క్రమభంగము కలిగినది. విశాఖపట్టణము లేవులమును, ముఖ్యములగునీటివనములను వికాసి యొక ప్రక్క నుపయోగభూమి (స్వాంపు) వ్యాపించు చున్నది. ఆవిశాలమగు మరుభూమిని సంస్కరించుటకు ప్రభాకార్య భాగి వారొక ప్రశంసనీయమగు నూచన నొసంగి యున్నారు. కలకత్తా మదరాసు నగరములకు మధ్య నీవిశాఖ పట్టణములేవు చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. ఈపట్టణ నిర్మాణమున కీపట్టణవాస్తవ్యులు బలముగ నున్నారని వారీషయమును గ్రహించుట కాలసిందినచో పావులయ్యెదరు. ఇనుప దాతల సౌకర్యము లున్నబడుచున్నవి. పట్టణమును విస్తీర్ణ మొనరించుట కవకాశములు మెండు గలవు. మొదట నది లభ్యమగుచు కలెవో చేయబడవలయును. పిమ్మటచక్కగ నాలావించి నూతనమగు మంచిలేవుగల విశాఖపట్టణమును నిర్మింపవలయును. అచట దేవాలయమును పేటలు మున్నగు వానివిషయ మునావించిన కలసిన యవసరముకనబడదు. కలకత్తా మదరాసునగరములకు మధ్యభాగమున చక్కని వర్తకస్థానముగు పట్టణమును లేవు స్థలమునునిర్మించి తిన్నూలకముగ మధ్యహిందూస్థానమున కభివృద్ధికలిగించుటలే ప్రధానవిషయము. బెజవాడగూడ చిత్తు పట్టణమే, అచటచుట కాలవలు ఇనుపదారులుగలవు. ఇ

స్థానిక వార్తలు.

28-వ తేది గురువారము.

ప్రాధాన గిడ్డెనుగారి ప్రదర్శనము, నెలకునందరమున ప్రాధాన గిడ్డెనుగారి ప్రదర్శనము, ఇంజనీరింగుకాలేజి సా. 4-0
దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము, ఉపాసనము, నెం 35 రు, జోన్స్ వీధి సా. 6-0

29 వ తేది శుక్రవారము.

ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి సభ, ప్రాధాన గిడ్డెనుగారి యుపన్యాసము పచ్చయప్పకళాశాల సా. 5-30
ప్రాధాన గిడ్డెనుగారి ప్రదర్శనము, నెలకునందరమున ప్రాధాన గిడ్డెనుగారి ప్రదర్శనము, ఇంజనీరింగు కాలేజి సా. 4-0
లిటరరీ సొసైటీ, లాంగర్నూగారి యుపన్యాసము, నెలకునందరమున సా. 3-15
వార్ ఫండ్ తేడీవ్ డిపో మిటింగు, గవర్నమెంటుచూసు పూ. 11-0

30-వ తేది శనివారము.

ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి, సాంఘికసమావేశము సంఘకార్యస్థానము సా. 5-30

31-వ తేది ఆదివారము.

ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి, భగవదుపాసము బోధ, సంఘకార్యస్థానము సా. 5-30

మద్రాసు యుద్ధనిధి:—వీడిగాను వస్తుసంపాదనము గూర్చి మహిళాసంఘమువారు 29 తేది పగలు 11 ఘంటలకు గవర్నమెంటు భవనముందు సమావేశమగుదురు.

ఉపన్యాసములు వేటొక నాటికి మార్పుట:— “సంఘసంస్కరణ ప్రచారము” అనువిషయమై తిరువ్విక్రయెండరన్న సొసైటీవారి ప్రాధానమున ప్రేమలి ఆనిదిపెంటువు గారు నిన్న యుపన్యాసించవలసియుండెను. వాని, ఈసభజరగ నుద్దిష్టమైన పచ్చప్పకళాశాలభవనము వేటొక సందర్భమున నుపయుక్తమైయుండ నీయుపన్యాసము వేటొక నాటి కావల బడెను.

సమస్తము మొందు. జనసమస్త మధికమగుటవలన కలిగిన మాటన్యాసకృత్యములపై నిందమోపెదరుగాని వానిని నివారించుటకు చేయబడిన సాధనము తెందుననుగూడ చాలినవిగా నుండలేదు. కావధానితోకల్ల నాపట్టణ ముస్లామీక్రియ కలిగియున్నదిగాని దాని తొలగించుటకు తోటలను చేయించుటకు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు హనుమంతరావుగారు కొన్ని అవపుల కటివల క్రభుత్వమువారియొద్దనుండి పుచ్చు కొనియున్నారు. ఈ తోటలవలన ముస్లామీక్రియ కొంతవరకు తగ్గలను. నది యొక్క కాల్వల విశాలతీరము లందవరమును బట్టి గృహ నిర్మాణమున కవకాశముగలదు. ఇంజనీరు రాబర్టుగారుగూడ సుమధుగాన నాభాగమును తేట్రవ వ్యయముతోదనే సమున్నత మొనరించి వీధులను నిర్మింపగలరు. బళ్లారిపట్టణము విశాఖపట్టణమునకును బెజవాడకునున్న మైదానమున్నది. కొన్ని విషయముల మనోహరముగను కొన్ని విషయముల సంతాపకరముగ నున్నది. ఇచట నొకతోట కొండము న్నుగునవి కలవు అచట నొక వైశ్యులయముగలదు. దాని చుట్టు నొక నూతన పట్టణమేర్పడినది. ఆపట్టణమున కచటి వైశ్యసంఖ్యనుకట్టి నీచోచ్చదేశ తేర్చుడుచుండును. ప్రస్తుతము వైశ్యము తక్కువగ నున్నది ఆచూతన నగరమునకు ప్రత్యేకపు పురపాలక సంఘములేదు. గాన బళ్లారిపట్టణపాలక సంఘము వారీనూతన పట్టణములోని దర్జుల స్థితిని గ్రహింపవలసి వచ్చినది. ప్రక్కనున్న ఆ రోని పట్టణము బళ్లారిలో పోటీగా చేలగుచున్నది. మహామార్చి వ్యాపించుట వలనగూడ పట్టణము విధిలపిలి నగుపడుచున్నది. పట్టణమున దంతలు నక్కడక్కడ నేలగుల్పబడిన యావరణములు కనంబడుచున్నవి. మహామార్చి వ్యాపించుటవలనవీధులు ఇల్లులొన రింపబడినవి. రాజమార్గములను విశాలములుగ నొనరించుట కవకాశము కనంబడెను. ఈవిశాఖ సోపానములకన్న సులభములగు మూషిక గ్రహణయంత్రములను రంధ్రములను మూసి నిమెంటు చేయుసాధనములు నుపయోగింప దగినవి.

మొయిలు స్త్రీ మరు:— ఈనెల 29 న, సీమండి టపాలతో బయలుదేరిన (సాల్వీటి) ఆనవాన నుంచుం బ్రకటికమైకట్లు కాక శుక్రవారమునందు 6:30 అట బొంబయి లేపు చేరును.

పారిభాషిక విద్యార్థి సమావేశము:— కేపు సాయంత్రము 6 ఘంటలకు టంకి నాటివిధి నె 315 రు గృహమునందు పారిభాషిక విద్యార్థి సమావేశముల యాదరణమున మ-రా-క్రి, పి. ‘పట్టాభిరామ’ ననువారు సాధక్యత ముగు భూమేడి? అనువిషయమై వ్యాసమును జరుపుదురు.

నెలకునందరము వంపబడుట. — 5 సంవత్సరముల మహ్యదీయ వాలికావిషయమై కన్యాత్వదూహణ దోషము గావించినది 29 సంవత్సరము వయస్సు గల కరీషను తురకవానిని, తిన్నట్లుము కొని వానిని ఎన్నూరు మేజిస్ట్రేటుకోర్టువాని, వైకోర్టునెవన్న విచారణకుం బంపించిరి.

దక్షిణహిందూ బ్రహ్మసమాజము : — ఈ సమాజము యొక్క యేక బడియ వర్ధంతి కృత్య సందర్భమున నాసమాజకార్య స్థానందరముగు, ఆస్నాపిడివిధి నె 97 రు గృహముందు, క్రి. టి. సదుశితయ్యర అవతులగారి భర్తపత్నిగారి యాజమాన్యమున 30-1-15 శనివారము సాయంత్రము 4-45 గంటలకు జరుగు మహిళా సంఘమునకు నెలకు విచ్చేయబ్రాధితులు.

మద్రాసు బ్యాంకు:—ఈ బంకువారు ప్రతికలెట్టు తెలియక జరుచుచున్నారు. బారానాథు అను మహమ్మదీయుల పండుగకుగా సదరుబంకు, ఋణప్రదాన కార్యస్థానము నీనెల 29 ది శుక్రవారము మూయబడును. జనవరి 19 తేది గాజిటిలో బ్రకటింపక బడినట్లు యానెల 2 ది శుక్రవారమునగూడు.

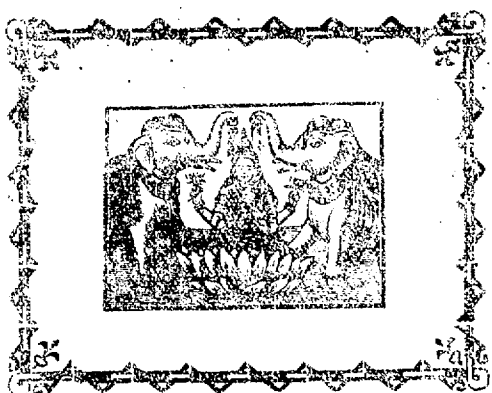
మహామార్చి:—1915 నెల జనవరి 28-తేదితో నంత మైనవారమున నీవ్యాధి తగిలినవారు; మరణించినవారు:—అనంత పూరు 21గురికితగిలి 19గురు మరణించిరి. ఉత్తరాక్కాటు 2గురికితగిలి 1రు మరణించిరి. బల్లారిలో 60గురికితగిలి 45గురు మరణించిరి. దక్షిణకన్నరలో 3గురికితగిలి 2గురుమరణించిరి. కోయంబత్తూరులో 17గురికితగిలి 10గురు మరణించిరి. నేల ములో 19గురికి తగిలి 11గురు మరణించిరి. తిరుచునాబల్లిలో 14గురికితగిలి 11గురు చనిపోయిరి. కల్లు తగిలినవారు 136గురు, మరణించినవారు 100గురు.

వివాహ మహాత్మ్యము. — మాపట్టణమందలి సుప్రసిద్ధ పారివరులు; బక్లింగ్ హమ్ కర్నాటక మరల కార్వర్కని యంత్రాలో నొకరు నగు, ద్వారక దాష్టే-గోకర్ణనదానుగారు తిరువమరలకొరవురకును గద్యా లసంస్థానమునకు సుబంధించిన గుజరాతి వర్తకుల యాదు పనుచు నిరుత్తరకును గద్యాలులోనే వివాహములు జరిగించి కొనివేచ్చి, నారాయణమొదలి కిడి నె 8-9 రు గల స్వగృహ మునందు గృహప్రవేశోత్సవ సంబంధముగా నేడుకలుబగుపుచు చున్నారు. ఆవేడుకలుచూచి తీవలయునుగాని వ్రాయకజెప్ప వారిలేవునైన నలవిగాదు.

క్రీగవర్నరుగారి యాజమాన్యమున జరుగు సభ. —తే 29 ది సా. 5-15 ఘంటలకు ఏ. హెచ్. లాంగు హెట్టు దొరగారు హండియందలి స్థానిక విహ్నుములను గూర్చి విశ్వవిద్యాలయాధికార కార్యస్థానమున (నె నెలు) క పర్యసించురు. తే 29 ది 5-30 ఘంటలకు పచ్చప్పకళాశాలాభివనమున. రా. క్రి. బి. కె. పి. రావుగారు నైస్తి కోదా రోద్యమము ను గూర్చి ముచ్చటించురు. తే 30 ది సా. 5-15 ఘంటలకు క్రీసెంట్లెండు ప్రభ్యుగారి యాజమాన్యమున వై. ద్వ్య్య. పి. సంఘమువారి సాంవత్సరిక సభజరుగును.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగు భాషలో తగినవలయులతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. కలయికవారు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ., శింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 27 వ తేది

బుధవారము.

మైసూరులో పట్టుపరిశ్రమ.

ఇదివరకేక పర్యాయములు మాచదువరులు మైసూరులో పరిశ్రామికాభివృద్ధికై దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగుచుండు మహాప్రయత్నములను గురించి వినియేయున్నారు. స్థానికమగు పత్రికలోకొన్ని ఇప్పటి దివాను గారి యత్యుత్సాహమునకు మైసూరుతగునా యని శంకించుచున్నను విశ్వేశ్వరయ్యగారు మిక్కిలి పట్టుదలతో సాహసముచేసి ప్రవర్తించక యేపని యు నెవ్వరిచేతను నిర్వహించబడజాలదను విషయ మును గు రైరింగి తమ యావచ్చ క్షిని వినియోగించి పాటుపడుచున్నారు. వీరివలన నెట్టివల నీనియరు మారియను పట్టుపండితుడు నియమించబడుటయు నాతడు కొంతపని ప్రారంభించుటయు మేమిదివర కొక్కతడవ ప్రస్తావించిరి మనుటకు నూచడం గురు స్వరీంద్రకొనగలరు ఈపండితుడు కడచిన నూనము 25వ తేది నాటికి నియమితముగా అధికారపుగమువు ముగిసినందు ఆకడవిని నడలువా య్యెను. అతడు సువత్సరముతోడల చేసినపని ఇట్టిది రిపోర్టు ప్రకటించెను. అందులోని చిల్లర విషయముల నప్పటికి వివరించుటగాని వివరించుటగాని మా ప్రస్తుతాశయముగాదు. అందులో ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన విషయములు మాత్రము తెల్పుచున్నాము. మారిపండితుడు ప్రారంభించునప్పటికి పట్టుపరిశ్రమ మైసూరులో నుండక పోలేదు. అయిన నభివృద్ధిలో నుండెడిగాదు. పట్టు పురుగులజాతి బాంబులముగానుండలేదు. పరిశ్రమకు నేర్పడిన గృహములలో నెలుతురుగాని గాలి గాని తగినంతప్రసరించుచు యవసరమని పరిశ్రామికు లభ్యముచేసికొనియుండలేదు నవిహాప దిణముల పనికిను నారు దృష్టిచుకల్పియుండ లేదు. వ్యాపారకార్యములకు తగిరితిని పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధిచేయుటకు నీలుకలదా యను సందేహముండినది. ఈ సందేహమును దీర్చుటకై యే మారిపండితుడు నియమించబడినట్లు అతడు రిపోర్టు నుపక్రమించుచు వ్రాయుచున్నాడు. "మైసూరునందు వ్యాపారపక్షికి సరిపోవురీతిని పట్టు పరిశ్రమమును అభివృద్ధిచేయవచ్చునా? అనువిషయ దుయి ఎంతత్వరగా సాధ్యమగునో అంతత్వరగా ప్రయోగముల మూలమున నిర్ధారణచేయుట నా ముఖ్యోద్దేశ్యముగా ప్రారంభించితిని" అనునవి ఆతనిమాటలు. జరిగినపనికూడ క్లుప్తముగ నతడ వ్రాసియున్నాడు. "మైసూరు జాతిపురుగులతోను పంగజాతి పురుగులతోను ఇటలీజాతి పురుగులతోను వీరిని వానిని పరస్పరమునమ్మలేముచేయుటతోను ప్రయోగములు చేయబడినవి. అవి ఫలవంతము లయినవి. సమ్మెలేముచేయుటచే పంట ఒక్కవా రియు త్వరగా కరిపాకమునకు వచ్చినది. చేసిన ప్రయోగము లన్నియును ఫిరమగు సిద్ధాంతముల

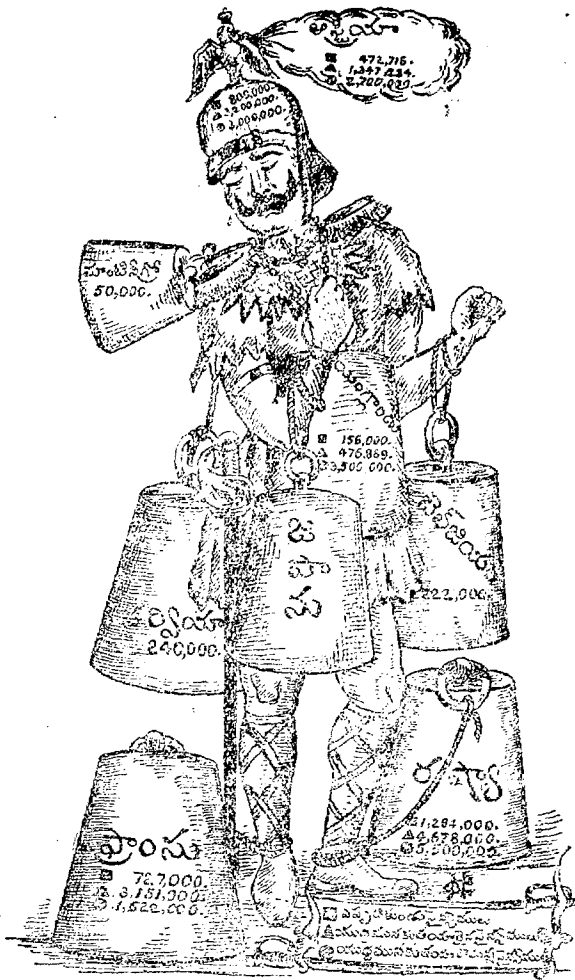
నిజమి. మైసూరునందు పట్టుపురుగులకు వెంచు పరిశ్రమ కాగుగా నభివృద్ధిచేయవచ్చును." ఇందు నున్నాడు. మరియొక చోట పట్టుపురుగుల కావాసము గావలయు కంటిచెట్లు మైసూరులో అన్ని ప్రాంతములను పెరుగ గలవు. కాని చెట్ల మాత్రము చేత పట్టుపురుగులను వెంచుటసాధ్యము కాదు. వానికి తగిన శీతోష్ణస్థితి ముఖ్యావసరము. అత్యుష్ణము కలచోట అవి పృథ్విపాండజాలవు. పట్టు పురుగులకై చేలను అట్టెయుంచిన నవి ఫలించక పోయినచో కైతులు మిక్కిలి నష్టముండవలసి వత్తురు. కావున ఫిరసిద్ధాంతమునకు సహకారుకా గల్గవలయుగములనుజరుపక కైతులను ప్రోత్సహించ తగదు, అవి హెచ్చరించు చున్నాడు. విరోధా జాతులు మైసూరులో మిక్కిలి యువయోగవశు నవియేయైనను అవి మిక్కిలి విభేదములగు శీతోష్ణ స్థితులలోనివగుటచేత వానిపై విశేషమాధారపడ రాదనియు తెలిపియున్నాడు. ఇవియూతని మొదటి యుద్దేశమునకు సంబంధించిన ప్రత్యక్షతరములు. తానుప్రకటించినపరిశ్రామములను మైసూరువారుకా ర్యమావహు నవిమనుకునూ సమాధిపండితుడు ప్రశంస నీయమగు ప్రశంసల నేర్చుచియున్నాడు. చెన్న పట్టణమున (అనగామూలముగాదు, మైసూరులో మొకపట్టణము) ముఖ్యముగా పార మేర్పడియున్నది. అచ్చట మైసూరు జాతి పురుగుల బీజములు బలవం తముగా చేయబడినవి. ఆపరిసరములలో మూదిరి పెంపుకు కొట్టువచ్చునపజి యెప్పు వి. పట్టుపురుగుల ఇనస్పెక్టరులు ఇరువురు సిద్ధము చేయు బడి నారు. అట్టిదెంటు ఇనస్పెక్టరులు కి గురు శిక్షితులైనారు. అర్దురు విద్యార్థులీ పరిశ్రమ సంగతులు తెలిసికొని నారు. శిక్షణలోనున్నారు. కైతులకు నవీకరణ తులు అలవడజేయుటకు ప్రయత్నము లొనర్పబడి నవి అందులో నొక్కడు ముఖ్యముగా భారము పడ్డతల ననుసరించి పనిచేసినాడు. పట్టునూలు చట్టులకు మైసూరుకు దగిన యంత్రనిర్మాణమున ర్పు నుద్దేశముతో ఒక్క ఇటలీయకార్యగారాధి పతి సంగతి సందర్భముల నాలోచించుచున్నాడు. తగిన చెట్లకు ఒక్కచోట చోటగాపెంచి ప్రదర్శిం చుటకు గూడ నేర్పాటులు గావించబడినవి. ఇది వరకు శిక్షితులనున ఇనస్పెక్టరులు ఇకముందు కార్యభారము నిర్వహించు రని తెలియవచ్చు చున్నది. సంవత్సరములో వైపని జరుగుట మాత్ర మే కాక పట్టుపరిశ్రమకు సంబంధించిన యెన్ని యో కరపత్రములు వ్రాయించి పంచివెట్టించుట విరివిగా జరిగినది. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు మూరి పండి తుడు చేసిన పనిని ప్రదర్శించు చిత్రపటములతోడ ను రంగుపటములతోడ రిపోర్టు ప్రకటించినారు కన్నడభాషయందును ప్రకటించుట కాబోలును. ప్రభుత్వమువారింత పరిశ్రమచేయుచుండుట బాడ పరిపాలకులకు ప్రజలకును నత్యాహము పుట్టర పోవునా? మేలొనగూర కుండునా?

మానగరమున మొన్నటిదినము రజస్వలూపం తర వివాహపు బిల్లునకు సంబంధించిజరిగిన సమా వేశపు కార్యక్రమము మరియొకచోట ప్రచురించి తిమి. దాని ననుసరించి బిల్లుపక్షముగా నెంత యుత్సాహముండునదియు విశేషముకాగలదు. మా పక్షపు పండితులే పండితులు. ఇతరులు పండితులు కారను వారి నెవ్వరును తనియింపలేరు. కాని నిన్నటిసభలో ననేకులు పండితులుగూడ తమయభి ప్రాయమును రజస్వలూపంతర వివాహముల పక్ష ముననిచ్చిరి. ఎదురాడు వారున్నారాయనిన నెవ్వ రును రారైరి. తమ సభలలో సుస్కారపక్షము వారిని మాటలాడకుండ నియ్యటయు తాము సం స్కారపక్షము వారి సభకు పోకుండుటయు నీ నగరములోని పూర్వాచార వరాయణులు క్రొత్త

గా నేర్చినపద్ధతి. విశేషనాగరక పద్ధతమునకు తేరని బల్లారి పురమునుండి మాకొక విలేఖరు. అచ్చటిసభకునుబిల్లువాసియున్నాడు. సభాధ్యక్ష తను నొక్క పీఠాధిపతి వహించెను. బిల్లునకువ్యతి రేకముగా, అనగా రజస్వలూపంతరవివాహమునకు వ్యతిరేకముగా నని మాపూర్వాచారవరాయణుల యర్థము, ఎం. సి. వి. ఎల్ లును బి. పి. బి. ఎల్ లు వాదించిరి. బిల్లుపక్షముగాను కొందరుపక్ష సిందిరి. అంగీకారములు కొనువచ్చుటికి మూడు వం తులును వ్యతిరేకపక్షముగాను ఒక్కవంతు బిల్లు పక్షముగాను తేలిరి. బిల్లుపక్షమువారు దేశములో విశేషముగా వ్యతిరేఖాభిప్రాయముకలుగదనిచెప్పు టలేదు, అట్లుచెప్పినయెడల ప్రజయొప్పుకొను నెడల బిల్లు అనసరముండదు, బిల్లునకు కారణము కొంద రు రజస్వలూపంతర వివాహము కావలయునను వారును, ఇతరులు నలదను నారును నుండుటచేతనే కలిగినది. విచ్చిక్రమగు నీబిల్లును చట్టముచేయుటకు బిల్లు పక్షవాదులు చూపతగినది అన్ని ప్రదేశము లలోను బిల్లుపక్షమువారు కొందరు కలరనుటయే. కొందరు గాక యెందరో యున్నారనుటను మేము పేర్కొనిన రెండుసభలును వ్యక్తముచేయు చున్న వి. బల్లారిసభ కల్వేరుగారి కోరికమీద చేరినదని వినుచున్నాము. పీఠాధిపతుల వెరపునకు లోనై యుండు మాధ్యమబాహ్యములాతని యాజమాన్య ము క్రి దనే జరిగినసభలో నాల్గవంతు అతనికివ్య తిరేకాభిప్రాయులగుట నిజముగా బిల్లునకు సహకా రి. అనాల్గవంతులోనొక పండితుడుండుట ఇంకను ప్రోద్బలములము. యుద్ధమున్నది గదా సినోకల వరముననని చూపిన యెడల ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రోసివేతురు, అను అభిప్రాయముతో మాపూర్వాచార వరాయణ సోదరులు పూర్తిగా వైచ్చిక్రమై ఏనూత్రము పక్షమును కలుగజేయుని ఈబిల్లునకు నెనురొడ్డ ప్రయత్నించుట పట్టిభ్యమ యని మానమున్నము.

పక్షిబాధ్యకాయందలి సాత్వికనిరోధోద్యమము

1914-15 సం॥ ప్రైందవాభిప్రాయ శృతిక యొక్క విశేషసంచికలో, 1908-9 సం॥ య మొదలు 1914-5 సం॥ ము కంటకు పక్షిబాధ్యకాయండు ప్రైందపుట గావించిన సాత్విక నిరోధోద్యమముయొక్క చరిత్ర నిపులముగా ప్రకటించబడి యున్నది. కలయునన్ని చిత్రపటములు గల యా సంచికలో పక్షిబాధ్యకాయందలి ప్రైందపుట హక్కులన స్థాపించు నిమిత్తము జరిగిన యెనిమిదేండ్ల సేవలటయు విహంపం బడి యున్నది. కవుంటుటలో స్థాయిగాట సాత్విక నిరోధ మును గూర్చియు, గ్రాడ్ సన్ ప్రభువు గారు ఇండియన్ నెటి తెంటుటగూర్చియు తదితర లిఖిత విషయములగున్నయు వాగినిక గ్రంథముల పండి యత్వంత మనోహరమైన భా గములు కొన్ని యీ సుపుటమునందు హక్కులను తెల్పుచు ని ఎమ్. కే గంధిగారు మొదలగు మహానుభావులు వ్రాసిన స్వ. తంత్రవ్యాసముగూడ సంకలనపు. ఏ-వి. ఎల్. పి. ఎల్. గారు ధీరోదాత్త నాయకుల గూర్చి వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసము శ్రీ గంధిగారి గూర్చి వ్రాయబడినది ఆ ప్రధాన వ్యాసమునం దాయనను గూర్చి యట్లు చెప్పబడి యున్నది: "తన కృత్తి యందు సంపూర్ణముగ వ్యాపించియున్న భగవదంత హాసిం చుట నుండే యాయన తన తీవ్రమునందు చేసిన ప్రతికార్య మును గా విం పం బడి యున్నది:— తన యింటిలో గోరుము నిసరుకొనుట మొనలకొని, ఫలవృక్షములను నాటుట పసిబిడ్డలకు పాతములుచెప్పట హిందీ స్వరాజ్య పత్రికను వ్రాయుటవలకుగల ప్రతికార్యమును భగవదుపాసన గానే గావించబడినది. ప్రపంచమంతటా నాగరకతను మూలా ధారము సర్వసామాన్యమనియు, కరివామికాదగ్గ జరితముగు పాశ్చాత్యనాగరకతతలన కలిగినభగవరాయణత్వమే యజ్ఞాన నూచకమగు వైషమ్యమునకు హేతుభూతమనియు, పాశ్చాత్య నాగరకత ప్రతిమనుష్యుని కిక్కిననునుపులనండి నేజునబడి వానిని జ్ఞానశూన్యగు యంత్రమువలె వెట్టికి పంచేయు వానినిగా మార్చుననియు, ప్రకృతును పదార్థమున్న పర మాత్మ యధికమని భావించడి తనదవిత్ర మత్పరమాత్మనా పాశ్చాత్య నాగరకత లోబడుచుకొనెదనని భయపెట్టుమన్న దనియు, మాపుటయే కట్టకపట పేర్కొనబడిన కార్యము యొక్క యుద్దేశపని మనమిప్పు డెఱుంగుదుము."

జర్మనీ:—అయ్యో! నేను మోయబాలని బతుకు మోయ దలపెట్టితిని. నాసంధి బంధములు విగియుచున్నవి. నాసర్వాంగములు క్రుంగుచున్నవి. నాకన్నీలు పులుసు నాటకములు గలుగుచున్నవి. నేనునమ్మి శారవించిన ఆస్తియాయును నాకు బరువయి విరిగిపడుచున్నది. నాగతిగోచరము గాకున్నది. నావెరుగుట విరుగుట కొరకేనా? యను సంగయ మిపుడు నన్ను పీడించుచున్నది.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

ఆంగ్లేయ నావికావిజయము.

లండను ప్రజల సంతోషము.

జర్మనీవారి నొకమునుగుట.

లండను జనవరి 25 :— నిన్నటిసాయంత్రమున నాటికకాలలందును సినోమాకాలలందును ఉత్తరసముద్రము నందు బ్రిటీషువారింపిన నౌకావిజయముగూర్చి ప్రకటించబడెను. అప్పుడు సభితు లత్యంతమోదముచే తనమత్యముగ కరతాళముల నొసర్చి అల్లాంపా జరుగుచున్న గానసభ యందు కోల్డ్స్ట్రీటులవ్యాండు నాయకుడు జాతీయ గీతమున హృదయానందకరముగ గాడ ప్రార్థనలను సభితులు గూడ మొదలిడి యందరుగలసి కీర్తనముగించిరి. పీఠులంపత్రికల నమ్ము బాలకులవైజనులు గుంపులుగుంపులుగబడిరి.

ఫిషరు ప్రభువుకు జన్మదినోత్సవ సమరమానము.

రియర్ అడ్మిరల్ బియాటిగా కొనర్సినకార్యము న్యా యనిర్వహణ పూర్వముగను యద్ధకృత్యమునని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. కొయిజరుగారి జన్మదినమున ఇంగ్లీషువారి కాత్మగౌరవము కార్యమున జేతుమని జర్మనీవారనుచుండిరి. కాని ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మ దినమున వారికి ఉచితో పాయనమును అడ్మిరల్ బియాటిగారును భటులు నొసంగిరి.

పోరాటము జరిగిన స్థలము.

దాగర్ బాంసునకు సహిషమున రెండు దశమలను గలిగొని యుండవచ్చును. బ్రిటీషువారి దొడలనుండి ఫిరంగుల బ్రయోగింప వారంభించినపు దీరువాగుల వారును పది మైళ్ల దూరమునం బుండనచ్చును. వందమైళ్లదూరము బీడలన్నియు గంటకు 80 మైళ్ల వంతున వరుచుచునే బోరుసల్పి వట్టు గనబడుచున్నది ఇట్టి సందర్భమున బ్రిటీషువారు గనబరచిన గురి సంకులంపదగి యున్నది. అని టయిమ్సు పత్రిక యొక్క నౌకా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

జర్మనీవారి నావికాదళము దృఢమగుట.

జర్మనీవారి యద్ధపు బోదలలో చాలభాగ మిప్పటికే నష్టమయ్యెను. కావున సముద్రాధిపత్యము గొనవలెనని మరి యొక సారి యద్ధమునకు కాలుద్రవ్వించో జర్మనీవారి నౌకా దళము చిటికె పోవును.

జర్మనీవారి సంతాపము.

లండను జనవరి 25:—బ్లూకరసుయద్ధపుబోద యద్ధ ప్రారంభమున ప్రహ్లాదేశపు రావకొమరుడైన హెన్రీగారి పతాకమును ధరించుచుండుటవలన నీయోడ నష్టమగుటచే జర్మనీవారికొక్క సంతాపము నొందుచున్నాడు. హెన్రీ రావకొమరుడుగారు శీతకాలప్రారంభమునుండియు కరు పతాకము నాయోడవండి దీసివేసినకొనుచున్నాడు.

ఫిల్లూమాన్స్ ప్రెంచిగాని నావికాదళమువారి సభింసించుట. లండను జనవరి 25:— వైస్ అడ్మిరల్ సర్ డేవిడ్ బియాటి కమొహ్మ టిట్టెట్టు, నౌకాదళమునందలి యుత్తర యుద్ధోగియులు, భటులు, వీరిని యభినందింపుచు వైద్యము తరపున ఫిల్లూమాన్స్ ప్రెంచిగాని తుంటినిచ్చిరి.

లండనుపత్రికల హేళనము.

లండను జనవరి 25 :—జర్మనీవారు ప్రకటించిన నౌకాప్రకటనమును గూర్చి హేళన పూర్వముగ సాయంకాల పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. వీనిలో నొకటి “బూరోడినపుడు జయము గాంచితి మని జెప్పు” డను తీర్మానతో నొంపెను. ఈప్రకటనము ఇంగ్లీషువారి గ్రామములను కొటలని వ్రాసిన జాతీయారలు వ్రాయదగినట్లే యుండెననియు తురుష్కులచే వ్రాయునగుననియు వర్ణింపుచున్నవి. డెర్లిను దొరతనమువారు జర్మనీప్రజలకు యథాస్థము నెరింగింప లేకబోవుట గమనింప దగియున్నదని పత్రికలువ్రాయుచున్నవి.

బ్రిటీషువారి సాయుధ వర్తకపుబోద

మునిగిపోవుట.

లండను జనవరి 25:—చార్లెస్కటనా సంఘమువారిట్లు వెలుపుచున్నాడు:—విక్టోరిను బ్రిటీషు సాయుధవర్తకపు బోద వాతావరణము కొనసాగుచు నుండుటచేతనే తక్కువయైనది తావటములముననో విక్టోరిను వర్తకమునందు మునిగిపోయెను. ఓరయందన్న వారందరును మునిగిపోయిరి. ఈయోదకు పూర్వము వైకింగున పోటు బరచినది.

నూతనవైకింగుల యభివృద్ధి.

లండను జనవరి 25:—సర్ వైలెండు ఆడ్మిరల్ గారు నార్వాన్యమనందు బ్రసంగించుచు నిట్లుజెప్పిరి:—నూతనముగ వైద్యమునజేరినవారు కనుబడిని నేర్చుకొనుటలో నొంగిన

యభివృద్ధి కేవలప్రభువుగారికి తృప్తికరముగనున్నదనివెలుపుచునీవారు నాకనుజ్ఞనిచ్చిరి.

ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మదినోత్సవము.

లండను జనవరి 25:— ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమున వారికి ప్రదంపమునంబెక్కువ మన్నన వారు సభింసించిరి. శ్రీరాజుగారినుండియును కెనడాలోని ప్రాముఖ్యులనుండియు సందేశములు వచ్చెను.

ఇంగ్లీషు సేనలు.

ప్రెంచియంత్ర పొగగుట.

లండను జనవరి 25:—ప్రామ్మి దేశపు యద్ధయంత్ర యగు మిలిరాండుగారు వైకికమిటీవారి ఎదుట మాట్లాడుచు “ఇంగ్లాండువారు చేసినపనినాకు అత్యుత్తమును కలిగించినది. నాకు వారి మిలిటరీ ప్రయత్నలేకాదు. వారు కొత్తసేనలను చేర్చుటచేసినప్రార్థనలున్నయు ఆకృత్యమును కలిగించినవి ఇంగ్లీషువారు నేను అనుకొన్న వానికన్న హెచ్చుపనిచేసిరి. బ్రిటీషు సేనయందును అజేయమగు బ్రిటీషు నౌకాదళమునందును మనకున్న నమ్మకమును వారు నిలిపినారు.

ప్రామ్మి.

పారిసు ప్రకటనము.

లండను జనవరి 25:—దెబుపుటకు విషయులేవియును లేవు అని నేటికాత్రి సారీసునందు ప్రకటించబడెను.

జర్మనీ ప్రామ్మిల యద్ధము

ఫిరంగులు చాగుగపరిచేయుట.

లండను జనవరి 25:—జనవరి 19 తేదీ వరకును జరిగిన వర్షలకు వర్షింపుచు ప్రేక్షకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఫిరంగిపటాలములు మంచించినని చేయుచున్నది. 15 వ తేదీని వెర్ల ఫిరంగిపటాల మొకటియు రణరంగపు ఫిరంగులపటాల మొకటియు గలనీ శత్రువుల కందకములవై గుండ్లను గురిపించెను. అందున్న నాకు వెంటనే యొకయింటిలోనికి శరణాగతము పారిరి. త్వరలోనే అయింటివై ఫిరంగులు ప్రయోగింపబడెను. జర్మనీవారి రథులు వరుసులకు వారిపోయిరి. శత్రువులకు సామగ్రి గొనివచ్చుబండ్లు పొట్టిఫిరంగులచూలమున ధ్వంసముగా వింపబడెను. 16 తేదీ శనివారమునోజున ఫిరంగులయద్ధము మాత్రమే జరిగెను. మనఫిరంగులు తమయాధిక్యతను గాపాడుకొనినవి. వెలుపలిభాగమున శత్రుకందకములయొడను గృహములయొడను జక్కగ బరిజేసినవి. వనమును జొచ్చుచుండి శత్రుభటవర్గమొండు వీరివారి బడెను. నిరంతరము జరుగుచున్న యీ ఫిరంగియద్ధము రంగమునందలి కొన్ని ప్రదేశములం దొకవిధమగు యాటగా బరగును. జర్మనీవారు ఫిరంగుల బ్రయోగింప ప్రారంభింపగానే మనఫిరంగులు కొన్ని ప్రదేశములవై బ్రయోగింపబడును. వెంటనే శత్రువులు తమ ఫిరంగుల నావెదరు. అనభవము మూలమున నీప్రదేశములకనుగొన జాలితిమి. సర్వసాధారణముగ శత్రువుల ఫిరంగి పటాలము లన్నియు మన ఫిరంగివేటు దూరములో నుండుటచే వారి ఫిరంగుల నణచియు, వారి ఫిరంగివేటుల విచ్ఛేదమును జేయుచున్నాము.

కందకములు చాగుపడుట.

చాతావరణము తేమలేమన్నవి. ఇందువలన కందకముల స్థితి బాగుండెను. ఈజరునది వెల్లునయై దగ్గుచున్నది.

ఆశ్వికదళ పరిశీలనము.

18 తేదీని సేనాని ఆశ్వికదళమును బరిశీలించిరి. ఇందు హైందవ పటాలములు నుండెను. పటాలముల వెంటదీని నిలువబడిరి. ఒకదంతువెనుక నొకదంతు గూర్చుబడెను ఏదంతునకు సంబంధించిన ఫిరంగిపటాలమును, సరవలబండ్లు నాదంతునద్ద నిలుపబడెను. ఇదంతయు నొకగొప్పమైదారమున నేర్పాటుగా వింపబడెను. వెనుకభాగమున నల్లనివనములుండెను. భటులహస్తములందలి యీ టెలాకసమున దెరిగినవనమోన్నట్లు బరిణమించెను. ఆశ్వికులు బారుబదిచ్చియుండిరి. వీరిలో వశేఖలు పాగలధరించియుండిరి ఫిరంగులు కొపము వహించెనా యొన్నట్లు గన్నట్లుచుండెను. ఈవిశేషముగాంచినవారి కదిమోగతమగుచుండెను. నేనానిబరిశీలించుచుబోవునపుడు ప్రతిపటాలమువారిలో డను సందర్భించితి ప్రసంగము సుబ్బుచుండెను. ఆశ్వికులును అశ్వులునుగూడ సంతసనీయస్థితుండి యేకార్యమునకుదగియుండెను.

తాయెటులు.

ప్రస్తుతకౌక పరకంకతా పూరిత కాలమునందుగూడ తాయెటులందు నమ్మకముగలిగియుండుటాత్మగౌరవముగనున్నదని ప్రేక్షకుడు వ్రాయుచున్నాడు. అయిదు ముగియు పట్టు

కొనిన ఖయీలలో చాలమంది ప్రాధికారము వారి గొన్నిటి గలిగియుండిరి. యథార్థమున వీలైనప్పుడు వారిని దగ్గరనుంచు కొని వారలకు ప్రాణోపదేశము గావించుట, వ్యాఖ్యలు లోనగు కష్టములన్నిటిని దప్పించుట ప్రాసాదించిన రక్షకములు వీరిలోనొకటి యెంతో పాత్రను పోషించుచున్నది. ఇందు మాత్రమందు శిష్టబడియుండలేదు. దానిని గట్టుకొనినవానికి ఖయీగా పట్టుబడుటయే సంభవించును. ఈతాములలో చాలభాగ మునాదినుండి యుండి యుండ వచ్చును.

చాటలు.

మోటారుబండ్లు విశేషముగ రాకపోకలు జరుపుచున్న నుటలను మరమ్మత్తుకేయుచు మంచివిధిలో నుంచ బ్రతుక్కునుల నిరంతరము జేయుచున్నారని ప్రేక్షకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

బెలియము

బెలియమునందు కాన్పులుల నియోగించుట.

వాషింగ్టన్ జనవరి 25:—అమెరికా దొరతనమువారు బెలియం దేశమునందు కాన్పులులు బుజేయ వీలుగలిగింప తమకు నష్టముగలదని చెబుచు జర్మనీవారి కొక కరపత్రమును బంపెదరు. అందు బెలియం దేశాధిపత్యము విషయమేమియు జర్మింపబడదు.

రుష్యా

రుష్యావారి ప్రకటనము.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 25:—కాశ్మీరియా పర్వతము లందు తూర్పుభాగముననున్న కనమలయ, దాస్త్రియా వారొ కింత చురుకైన జాపిరి. ఇంతకుతప్ప విషయము లేవియును లేవు. మన కందఱములలో ముందు భాగముననున్న కందకము కొకదానిని జర్మనీవారు స్వాధీన బరచుకొనిరి. కానివారి వెద్దక్కరంగులలో గూడ వారి కందకము నొకదానిని స్వాధీన బరచుకొని వారిసాయంధ మోటారు నొకదానిని ధ్వంసము గావించితిమి. అని ప్రకటించుట.

విస్ఫుల ప్రాంతముల యుద్ధము.

అలహాబాదు జనవరి 25:—పయినీరు ప్రతీకట లండను నిలేఖి ఈక్రింది టిప్పిగ్రామును పంపెను:—జర్మనీవారు స్లోక్ విమా అను ప్రదేశమునకు 10 మైళ్లదూరమున మోటిల్లా విస్ఫులనదులకు వైభాగమున డోల్లిన్ వద్ద రషియనులు జర్మముగా నేర్పాటుచేసికొనిన స్థానము నొకదానిని ఆక్రమించు కొనిరి. ఈప్రాంతమున నదినిదాటుటకు వంతెన యుండవచ్చును. ఈవంతెనమీదగ జర్మనులు తమ నేనను నది కుడివైపునకు పంపుట వీలుండును. ఈవైవాత్త నిజమగు పక్షమున ముఖ్యముగ గమనింపదగియున్నది. ఏలయనగా డోల్లినుండి వచ్చిన వాల్ల జర్మనీవారు నదివై వంతెన కట్టుటకు ప్రయత్నించివిఫలమౌచినట్లు తెలియజేసెనని. ఈవారము పెట్రోగ్రాదునుండి వచ్చిన అనేక టిప్పిగ్రాములు రషియావారి ఎడమ వైపునకు విస్ఫులనదీ ప్రాంతమున డోల్లిన్ వద్ద నున్నట్లు తెలియ జేసెనని. అని బెయ్యు పెట్రోగ్రాదు విలేఖి తెలుపుచున్నాడు.

“డెల్లిపోస్టు” అను పత్రికయొక్క పెట్రోగ్రాడ్ విలేఖి ఇట్లు తెలిపెను:—రషియానేనలు నదికి ఉత్తరపు వైపున వచ్చుచుముగా 50 మైళ్లదూరమున యున్నారు. జర్మనీవారు నదికి దక్షిణపువైపున నున్నారు. ఈవార్తనుబట్టి చూడగా డోల్లిను యింకను రషియావారి ఆధీనములో నున్నట్లు తెలుచున్నది. ఇదివరకునది చలివలనగడ్డకట్టిపోవుచున్నదని తెలిసినను ఇటీవలివాత్తవలన నది పొంగిపోవుచున్నట్లు తెలియ వచ్చినది. విస్ఫులనది సామాన్యముగ చలికాలములో 77 గోజులు గడ్డకట్టియుండును.

రషియా యుద్ధవాల్లలు.

అలహాబాదు జనవరి 25:—పయినీరు ప్రతీకట లండను విలేఖి యాక్రింది విషయమును తెలిపినాడు:—రషియా యుద్ధవాల్లలలో ముఖ్యమైనవి, ఇకముందు బుకోనినాలో నున్న రషియను సైనికభాగమువద్ద నుండిగాని విస్ఫులనది దిగుకభాగముయొక్క ఉత్తరపు వైపుననున్న నేనవద్దనుండి గాని వచ్చును.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి మోటారుకర్మాగారము

అంగ్లేయ వైమానికులు ధ్వంసముచేయుట.

అంగ్లేయాం జనవరి 25:—హంబర్గ్ నుండి ప్రత్యేక లేఖకుడిట్లు చెబుచున్నాడు. ఎన్నెననుండి దొరతనము వా

రికి చెందిన మోటార్లను మరమ్మత్తుచేయు గృహమును అంతటి 400 బండ్లను బ్రిటిషువారి వైమానికులు బూర్తిగ ధ్వంసము చేసిరి. ఈ కారణము వలన ఎయిర్లూహాపెలులోని వర్తకుల మోటారు కర్మాగారముల నన్నిటిని జర్మనీ దొరతనము వారు స్వాధీనబరచుకొనిరి. ఇచ్చట వందలకొలది డచ్చిచేశ్కు లగు పనివాండ్లు బనిచేయుచుండురు.

జర్మనీవారు వృద్ధుల సమగూర్పులు.

అంగ్లేయాం జనవరి 25:—50 ఏండ్లవయస్సుగలిగి తయారినొందజేటి యింగ్లెండ్ ప్రాంతములను జర్మనీవారు సమగూర్పుచున్నారు.

రుమేనియా

రోమినియా జర్మనీలు.

లండను జనవరి 25:—రోమినియా దేశము నందలి జర్మను రామువారి రొమినియాదొరతనమువారికి జాబుప్రాసిన మాటనిజమో? అబద్ధమో? యింతవరకు అధికారతాత్పర్యంధరణ కాలేదు. కాని రొమినియాదేశము నందలి దిట్టముగు నేనను యుద్ధమునకు సిద్ధముచే చుచున్నదిలేనది, ఇటీవల రొమినియా వారు తయారుచేయించిన ఆయుధములను సిద్ధపరచు చున్నది, లేనిదిగనుగొనలేనని జర్మనీ, ఆస్ట్రీయాలు ఆశ్రయించుచున్నవి.

ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తిరుగుబాటు.

లండను జనవరి 25:—కేప్టౌను—మొన్న దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జరిగిన తిరుగుబాటును గూర్చి యీ క్రిందివిషయములు తెరువారే తెలియవచ్చినవి:—ఇటీవల తమకు కలిగిన విజయములను ఉప్పొంగి మారట్లు కెంపు ఆరు తిరుగుబాటు నాయకులు ఒకనాటి ఉదయము హతాత్తుగా అపింగుటన్ పట్టణమునై ఫిరంగులుకాల్చిరి. కేపుటౌను బ్యాటరీ నుండి ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. యుద్ధము మూడు గంటలు జరిగినది. వారి ఫిరంగులు కొన్ని నిరుపయోగము కావించినవి. అంతట తిరుగుబాటు నేన పారిపోయినది. వారిలో 50 మంది మనకు ఖైదీలుగ చిక్కిరి.

అమెరికా

అమెరికావారు స్త్రీమర్లను కొనుట.

తాటస్థమునకు భంగకరము.

లండను జనవరి 25:—జర్మనీ వర్తకనావలు కొన్ని అమెరికా రేవులలో బంధించబడియున్నవి. వీనిని అమెరికనులు ఖరీదుకు, తీసికొనుటకు వీలుగనట్లు చేయు నుద్దేశముతో అమెరికా పార్లమెంటులో ఒక బిల్లు తేబడినది. “ఈబిల్లు ప్యాపై అమెరికనులు స్త్రీమర్లను కొనుటకు మొదలు పెట్టుదురేని ఒక ఇంగ్లండుతోనే కాదు, రషియా, ఫ్రాన్సు, జపానుదేశములతో అమెరికా యుద్ధమునకు దిగువలసివచ్చును. ఏలయందురా? జర్మనీ స్త్రీమర్లను కొనుటవలన అవి మనరేవులలో నిలువ యున్నప్పుడు వానికి అగుభయము వాని యజమానులు భరించ వలెను. మనము కొనుటవలన యాభయము తప్పిపోవుటమేగాక వాని ఖరీదు సుమారు 12 కోట్ల రూపాయలు మనము వారికి యిచ్చవలసివచ్చును. ఇది ఒకవిధముగా యుద్ధములో దిగి యున్న జర్మనీకి చిక్కుననుచుములో ధనసాహాయ్యము చేసి నట్లుగా నుండును ఇట్టిసహాయ్యము చేయుట తాటస్థభర్తము లకు వ్యతిరేకము” అని సెనేటర్ లాడ్జిగారు వాదించుచు ఈ బిల్లు పనికిరాదని చెప్పిరి.

“డానియా స్త్రీమర్లు”

డానియా అను జర్మను స్త్రీమర్లవై దూదిజేసి జర్మనీకి పంపి దానివై ఏవిజరుగుకో చూడవలెనని కొందరు ఆలోచించుచున్నారు. యుద్ధసమయములో ఆట్టిపనులుచేయుట ఉపద్రవకరము. అని గూడ లాడ్జిగారు చెప్పిరి.

ఆహార పదార్థములు

అమెరికా మరుమిద జర్మనీకి పంపుట.

లండను జనవరి 25:—వాషింగ్టన్—“బిల్ హెల్ మినా” అను అమెరికను ముగ ఆహారపదార్థములను జర్మనీ దేశమునందలి హంబర్గ్ నగరములోనున్న ఒక అమెరికనుకంపెనీ వారికొరకు తీసికొనివెళ్లినది. అమెరికానుండి రవానాచేసిన వర్తకులు అమెరికాట్టుకు వెళ్లిన ప్రయాణగారివద్దకు వెళ్లి సలహా అడిగిరి. అందుకు ప్రమాదముగాను, ఒకవేళ “బిల్ హెల్ మినా” లో సరకులు గడినముద్రములో మిశ్రమందలి వారలైనను పట్టుకొని జర్మనీకి పోకుండ ఆపు పక్షమున

అచ్చును ఆమెరికావొకము వాడు ఏమిచేయుటగో యిప్పుడు నేను మీకు చెప్పటకు వీలులేదు. ఆహార పదార్థములు కూడ నిషేధించబడినవానిలో చేరినవే. అని జవాబు చెప్పిరి.

కలకత్తా

పంజాబు మెయిలు.

పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట.

కలకత్తా జనవరి 25:—కడచిన రాత్రి పంజాబు మెయిలు అలిఖురుసవిషయమున పట్టాలనుండి తొలగిపోయినది. దురుద్దేశ మతో నావరో ఒకరైలుపట్టాను తీసివేయుటవలన నిది సంభవించినది. రెండవతరగతి బండిలో ప్రయాణముచేయుచున్న ఒక స్త్రీకి కొంచెము దెబ్బతిగిలినది. నేటిగొంతినుండి సరాసరి ప్రయాణములు జరుగవచ్చును.

జనులకు నష్టము కలుగకుండుట.

డిల్లీ జనవరి 25:—నిన్న రాత్రి అలిఖురు సవిషయమున పంజాబు మెయిలు పట్టాలనుండి, తప్పిపోయినప్పు డెవరికిని దెబ్బలుతగులలేదు. ఒక స్త్రీకి కొద్దిగా కుదుపుమాత్రము తగిలినదట. ధ్వంసమైనవెట్టెలను పట్టాలనుండి తీసివేయుటకు రెండు దినములు పట్టవచ్చును. బండ్లకు చాలనష్టము కలిగినది.

బారానెటులో గొప్పబందిపోటు.

ఒకరాత్రిలో మూడుదొంగతనములు జరుగుట.

కలకత్తా జనవరి 25:—కడచిన శనివారమురాత్రి బారానెటులో మూడుదొంగతనములు జరిగినట్లు అలిఖురు జిల్లాపోలీసువారికి తెలియవచ్చినది. మొదటిదానిలో రమారమి 40 మంది కర్రలు, కత్తులు మున్నగువానితో బామహగచ్చిలోని విధుమాండలు అను వారియింటిలో ప్రవేశించి, విధుమాండలును, వాని భార్యను త్రాళ్లతోకట్టి వెట్టికొట్టి రట. ఇంటిలోని వెట్టెల తాళము చేతులను దొంగలు సంగ్రహించి, వేయిరూపాయల ఆస్తిని గోచుకొని పోయిరి. ఇక్కడ బందిపోటు జరుగుచుండగానే, 20మంది ఛాత్రాగ్రామములోని అక్షయమాండలు అనువారియింటిగోడలనుదాటి, లోపలప్రవేశించి యింటిలోనివారిని వెలుపలతులాగి కొనివచ్చి తన్నిరి. తరువాత వెట్టెలను పగులగట్టి, 500రూపాయల ఆభరణమును, గొక్కమును తీసికొనిపోయిరి. ఆరాత్రి యే రామనగరు గ్రామములోని సానాటను రూదాసు అను నతనియింటిలో మరియొక దొంగతనము జరిగినది. ఇతడు పశువులవ్యాపారము చేసికొనుచుండును. అగ్రరాత్రివేళ 20మంది కత్తులుమున్నగువానితో లోపలప్రవేశించిరి. ఇంటిలోని వారందరు నిద్రాపరతులై యుండిరి. వీరు యింటివారిని చావగొట్టి 800రూపాయల ఆస్తిని గోచుకొనిపోయిరి.

సుప్రసంగం.

కలకత్తా, జనవరి 25:—కడచిన సంతకర్మముకంటె మొత్తముమీద నీసంతకర్మమునపులు నూటికి46వంతులెక్కువగా పండునని చుదింపుచేయబడినది. కడచినసంతకర్మము, 69వేల టన్నులుపండినది. ఈసంతకర్మము 507 వేల టన్నులు పండును.

తల్లి ఆస్తికి కొమారుడు దావాతెచ్చుట.

కలకత్తా జనవరి 25:—డాక్టరు నూనర్ హోర్టు అను నతనికి ఆతని భార్యయగు ఎమ్మా వాట్సిన్సునలన రిగురు పిల్లలుకలిగిరి. డాక్టరు హోర్టుగారు తన ఆస్తిని ఏవివిధముగా చేయవలెనో విల్ వ్రాసిగానిని అమెరికాలో పెట్టుటకు కొంతమందికి అధికారము యిచ్చియుండిరి. అందుమీదట డబ్లియూ, యస్. హోర్టు అనునతడు తనతల్లి వదలివెళ్లిన ఆస్తిలో రివ వంతు తనకు రావలెననుండుననియు, తండ్రి తనతల్లి డబ్బుతోనే వ్యాపారము చేసినాడనియు, విల్లును ఆమెలు జరుపుటకు అధికారమును పొందినవారివై దావాతెచ్చెను. ఈకేసును నేడు కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిస్ ఛావర్సిగారు వాదిచెప్ప విషయములను తాము నమ్ములేదని తోసివేసిరి.

దామసి బొగ్గు.

కలకత్తా జనవరి 25:—కలకత్తానుండి రైలుమీద బొంతాయకిని, యితర ప్రదేశములకును రాక్షసిబొగ్గు నింది గారవానా అగుచున్నది. మొదటితరగతి బొగ్గు టన్ను సర 1-3-4 రూపాయలు మొదలు 4-3-0 వరకువున్నది. రెండవ తరగతి 2-8-0 మొదలు 3-4-0 వరకు నున్నది. స్త్రీయమీద బొంతాయమొదలైన స్థలములకు యింకను ఎక్కువగరవానా కావలసివచ్చె. కాని స్త్రీయరేటు పెరుగుటవలనను, యిన్ని

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Defeated German Naval Squadron.

Enthusiastic Scenes in London.

LONDON, January 25. The news of the naval victory was made known in London yesterday evening at the concerts and cinemas, and the audiences frantically cheered the announcements. The conductor of the Coldstreams Band at a concert at the Alhambra led the band and audience in a soul-stirring rendering of the National Anthem. Newsboys in the streets were mobbed by excited crowds.

Birthday Present for Lord Fisher.

Papers comment on Rear-Admiral Beatty's victory that it was an act of justice as well as an act of war. There has been talk in Germany that the Kaiser's birthday will be the occasion for a startling surprise for the British nation, but Admiral Beatty and his comrades have presented Lord Fisher with an appropriate present for his birthday to-day.

World-wide Congratulations.

Lord Fisher has been the recipient of world-wide congratulations on the occasion of his birthday. Messages have been received from the King and prominent men in the dominions.

Where the Squadrons Met.

The "Times" naval correspondent assumes that the squadrons met in the neighbourhood of the Dogger Bank and were possibly separated by ten miles when the British opened fire. Apparently there was a running fight for a hundred miles or more, all the vessels racing at thirty miles an hour. Hence the marksmanship of the British gunners was most creditable.

German Battle Fleet Crippled.

The German losses in cruisers are now so heavy that she will be crippled if ever her battle fleet challenges a fight for supremacy at sea.

Congratulations from the Army.

LONDON, January 25. Field Marshal French for the army has telegraphed admiration and warmest good wishes to Vice-Admiral Sir David Beatty and commodore Tyrwhitt and officers and men of navy.

British Press Comment.

LONDON, January 25. The London evening papers are most sarcastic regarding the German naval communique, one typical heading saying "When you are beaten say you have won." The communique is described as characteristic and worthy of a people who describe English villages as fortified towns, and might have been written by a Turkish diplomatist. The papers remark that it is significant that Berlin cannot tell the German people the truth.

Progress of Recruiting.

Earl Kitchener Abundantly Satisfied.

LONDON, January 25. Sir Ryland Adkins, M. P., speaking at Northampton said he was authorised by Earl Kitchener to say that he was abundantly satisfied with the remarkable progress of recruits.

Praise to the British Forces.

LONDON, January 26. PARIS.—Speaking before the Army Committee of the Senate, M. Millerand said he had been simply astounded by the results achieved by England. It was not only the military efforts of France's allies which he admired but the methods by which the effort had been organised. The effort surpassed all his hopes and justified the French confidence in the courage of the British Army and the irresistible power of the fleet.

FRANCE.

A "Nothing to Report" Communique.

LONDON, January 25. To-night's Paris communique says:—"There is nothing to report."

RUSSIA.

Russian Communique.

Activity of Austrians in Carpathian Passes.

LONDON, January 25. The Petrograd communique says:—"There has been certain activity of Austrians in the East Carpathian passes. Otherwise, nothing important has occurred."

German and Russian Gains.

The Germans took one of our advanced trenches, but we took German trenches with machine guns, and also destroyed a German armoured motor.

The Situation on the Vistula.

ALLAHABAD, January 26. The "Pioneer's" London correspondent cables on 23rd January,

TELEGRAMS.

The "Times" Petrograd correspondent states that the Germans occupy a fortified position of some extent at Dobrzyn ten miles up the Mottila Vistula from Whelawek. It is highly probable that a bridge-crossing exists there enabling the enemy to throw troops on the right bank. This statement is noteworthy, if correct, as the last reports from Dobrzyn were of German failure to bridge the river. Various Petrograd telegrams this week have indicated that the Russian left rests on the Vistula at Dobrazyn.

The "Post's" Petrograd correspondent puts the Russians northward of the river 50 miles westward and the Germans on the south bank, which suggests that the Russians still hold Dobrzyn. The latest reports are that the river, which was formerly described as freezing, is now in flood. In ordinary winter the river is frozen for 77 days. (Censored.)

Important Russian News.

ALLAHABAD, January 26. The "Pioneers" London correspondent cables:—"London 23rd January:—The most important Russian news now is that from the flanks whether at Bukovina or northwards of the Lower Vistula."

RUMANIA.

Rumania's Preparations.

Germany and Austria: Want Information.

LONDON, January 25. PARIS.—The report that the German Minister has presented a Note to the Rumanian Government is not confirmed, but conversations are proceeding, both Austria and Germany being desirous of information regarding the calling to the colours of the first classes, and the recent Rumanian armaments.

AMERICA.

U. S. Ship Purchase Bill.

Senator Lodge's Grave Warning.

LONDON, January 25. WASHINGTON.—Senator Lodge in the Senate opposed the Ship Purchase Bill, stating that it would bring the United States within measurable distance of war, not merely with England, but with France, Russia, and Japan. The purchase of interned German vessels would relieve the owners of the heavy expense of their up-keep, besides handing them about forty million dollars therefor, rendering great assistance to one belligerent which might be construed as a breach of neutrality.

A Dangerous Test Case.

Referring to the case of the "Dacia," Senator Lodge added that it seemed a dangerous business to make such test-cases in time of war.

An Opposition

LONDON, January 26. WASHINGTON.—Speaking in the Senate, Mr. Root, Ex-Minister, opposed the Ship Purchase Bill saying that after reading the instructions to the German Naval Commanders at the outbreak of the war it became plain that no great power would permit the enemy citizens to rob it by the transfer to the ships of neutral flag. It was entitled to capture on high seas. Mr. Root denounced the recent note to Great Britain as having been inspired by purely political motives.

American Shipment of Contraband.

U. S. Attitude Doubtful.

LONDON, January 25. NEW YORK.—The American steamer "Wilhelmina" has cleared for Hamburg a cargo of foodstuffs consigned to an American firm. It is stated that the shipper asked the advice of Mr. Bryan, who replied that foodstuffs was conditional contraband, but declined to indicate the attitude of the State Department in the event of the seizure of the cargo.

Consular Service in Belgium.

Government Note to Germany.

LONDON, January 25. WASHINGTON.—The Government will send a formal note to Germany which, without discussing the question of the sovereignty of Belgium, will express the willingness of the United States to make arrangement for the continuance of the Consular service there.

GERMANY.

The British Air-Raid on Essen.

Motor-Works and Cars Completely Wrecked.

LONDON, January 25. The "Amsterdam Handelsblad's" special correspondent says that British airman completely wrecked the Government motor-repairing sheds at Essen, including four hundred cars. Consequently the German authorities have commandeered private motor works at Aix-la-Chapelle, where hundreds of Dutch workmen are busily engaged.

Untrained Landstrum Called up.

AMSTERDAM.—The Germans are calling up the untrained Landstrum aged fifty.

The Loss of the "Blucher"

Particularly felt in Germany.

The loss of the "Blucher" is particularly felt in Germany because she flew the flag of Prince Henry of Prussia at the beginning of the war, but it is believed that the Prince hauled down his flag with the winter.

TELEGRAMS.

SOUTH AFRICA.

The Rebel Attack.

LONDON, January 25. CAPETOWN.—Details received of the rebel attack on Uptington on the 17th January show that, dashed with recent success, Maritz and Kemp attempted to surprise the town in the early morning opening fire with maxims, fifteen pound guns and one pom-pom. The last mentioned was almost immediately put out of action by a well-directed shot from the Cape Artillery. The battle raged for three hours at the end of which the rebels retired. Fifty were cut off and captured.

MISCELLANEOUS.

Artillery's Good Work.

LONDON, January 25. The "Eye-witness" brings his narrative to January 19th. He says:—"Good work is being carried out by the artillery. A heavy battery, combined with a field battery on the 15th, shelled the enemy's dugouts. The occupants bolted to a shelter house, the range of which was quickly found, and the Germans took refuge in woods, where sharpshooter fire was opened on them. Howitzers also shelled a convoy, destroying some wagons. On Saturday, the 16th, action was confined to artillery. Our guns maintained their superiority, and on the left made good practice against trenches and houses."

A Good Target.

They also found a good target in a battalion entering a wood. The continuous artillery combat almost takes the form of a game in some parts of the field. As soon as the German batteries start operations, our guns are directed against certain places, the bombardment of which, we know from experience, causes the enemy to desist. Having the range of most hostile batteries we are generally able to reduce them to silence or render their fire ineffective.

Improved Conditions in Trenches.

There has been drier weather and improved conditions in the trenches, and the water level of the Tser is falling.

Cavalry Reviewed.

On the 18th the Commander-in-Chief inspected a large force of cavalry, including many Indian regiments. They were drawn up in line of Brigades, each regiment in column of squadrons, with artillery and transport. The scene in the setting of open rolling ground, thinly sprinkled with snow, backed by dark woods, the forest of lances seen against wintry sky, the long line of horsemen, many in turbans, sullen-looking guns, made a most impressive picture. The Commander-in-Chief said a few words to every regiment as he passed. The men and horses were in splendid condition and fit for anything.

Charms in Warfare.

The "Eye-witness" remarks that it is somewhat surprising in the present materialistic age to find reliance placed on charms, yet many of our prisoners have possessed so called prayers which are really written charms against death wounds, disease and every imaginable evil. One of these was of tremendous length, but curiously it omitted the only mischance which betell the owner, namely that of captivity. Many of these amulets are probably of ancient origin.

Maintenance of Roads.

The "Eye-witness" describes the strenuous work of keeping the roads in good repair under motor traffic.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

Loss of a British Armed Merchantman.

Due to Bad Weather or Mine.

LONDON, January 25. The Press Bureau states that the British armed merchantman "Viktor" has been lost owing to bad weather or through striking a mine north of Ireland.

All Aboard Drowned.

All aboard were drowned. The "Viktor" was formerly the "Viking".

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

The Gift of the Begum of Bhopal.

DELHI, January 26. H. H. the Begum of Bhopal has contributed Rs. 1,000 to be spent on comforts for Indian Troops at the front. The Viceroy has gratefully accepted the gift.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 26. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated 25 January:—

The Defeated German Squadron.

A German squadron of three battle cruisers and one armoured cruiser tried to repeat yesterday last month's raid on the east coast, but sighted by Beatty's squadron of battle cruisers "Lion", "Tiger", "Princess", "Royal", "New Zealand", and "Indomitable". The Germans turned and made off and the British pursued. The German armoured cruiser "Blucher" was sunk and two battle cruisers were seriously damaged. No British ships were lost and our casualties are reported to be slight.

TELEGRAMS.

British Gunners' Marksmanship.

The "Times" naval correspondent says:—It is highly creditable to the marksmanship of the British gunners that at the rate the ships were moving such serious damage could be inflicted. The engagement which was of the first importance indicates watchfulness not only of our patrolling squadron but also of the naval authorities.

French Communiques.

The French communiques of the last two days mainly report artillery successes and hundred yards of progress made in Lombardie district and the enemy there and Nieuport violently bombarded captured position and prepared infantry attack, but the allies' artillery's scattered concentration before the attack took place. In the valley of Aisne the French artillery demolished several German guns.

War Minister Millerand.

The French War Minister Millerand had audience with the King, saw troops at Aldershot and two other Territorials and expressed pleasure at the appearance of the troops and wrote to Lord Kitchener saying before he has seen it he could not have imagined the result in which the resolution animating the British Government and the people had already demonstrated itself and the confidence of the two countries cannot but be increased thereby.

Air Raids.

The Germans made important air raids on Friday on Dunkirk and the British on Zeebrugge. Of the 12 or 13 German aeroplanes one was brought down by the British military machine and the pilot and a passenger captured. 27 bombs were dropped by the British on two submarines and on the guns inside the mole at Zeebrugge and one submarine was considerably damaged. Various small skirmishes occurred between the Russians and the Germans north of the Lower Vistula.

Russia and Austria.

In Bukovina there was more serious contact. Austrians concentrated force in the direction of Soffernit passes and the division of infantry attacked the Russian position in the Kirlsbaba region. The Russians say the attack was repulsed but the Austrians claim Russian offensive checked.

GENERAL NEWS

DELHI.

Death of the Nawab of Kalday Cutch.

DELHI, January 26. Death has taken place of the Nawab of Kalday, Cutch, in the Political Agency of Kaira. The Late Chief was born in 1848 and leaves as heir a son aged three.

CALCUTTA.

Derailment of Punjab Mail Train.

Foul Play Suspected.

CALCUTTA, January 26. The Up-Punjab mail was derailed last night near Aligarh, apparently owing to malicious removal of a rail or part of the permanent way. One lady second class passenger was slightly injured. Through running is likely to be resumed to-night.

None Injured : Heavy Vehicle Damage.

DELHI, January 26. In the derailment of the Up-Punjab mail near Aligarh last night nobody was injured. One lady complains of slight shock. Clearance of wreckage will probably take two days. About 500 feet of permanent way has been torn up and damage to vehicles is apparently heavy.

DARING DACOITIES AT BARASET.

Three in one Night.

CALCUTTA, January 26. Information has been received by the Alipore District Police that three daring dacoities took place at Baraset on Saturday night. In the first it is stated that some forty men, armed with spears, daos and lathies, attacked the house of Bidhu Mondal at Bamangachi at night, broke open the outer door and, after having forcibly entered the house, tied Bidhu Mondal and his wife with a rope and seriously assaulted them, leaving them half dead. The dacoits secured the keys of boxes, broke open the safes containing valuables and decamped with money and jewellery worth about Rs. 1000. Almost simultaneously another gang of dacoits, numbering about 20 armed, raided the house of Akshoy Mondal of Chatra. The dacoits, after scaling the boundary walls, entered the house, dragged the inmates out and, after assaulting them with lathies, broke open boxes and trunks and stole ornaments and money worth about Rs. 500. Another dacoity of a similar nature was perpetrated in the house of Sonaton Ruidas, a cattle dealer of Ramnagore in Baraset, on the same night. At midnight some 20 men well armed with swords and spears raided the house when all the inmates were asleep. They maltreated the inmates, looted the house and carried away property worth about Rs. 800.

The Sesamum Crop.

CALCUTTA, January 26. The Final General Memorandum upon the Current Sesamum (oil or jingili) crop of India compiled by the Department of Statistics shows a total estimated yield of forty-six percent more than last year, the figures being one hundred and thirty seven thousand tons this year against three hundred and sixty-nine thousand tons last year.

The Ferozepore Sensational Case.

CALCUTTA, January 26. Mr. Petman, the Government Advocate, who opened the Ferozepore Sensational case in which seven persons Jiwan Singh, Bakshish Singh, Satshing, Jagat Singh, Medhan Singh, Kanshi Ram, Rahmat, all newly returned from

TELEGRAMS.

America were committed to the sessions on the charge of the murder of Sub-Inspector Bisharatali and Zaildar Jowala Singh near Missriwali in the Ferozepore District. Rioting and conspiracy to murder, narrated facts of the startling incident and told the story as to how Gurdit Singh, the leader of the "Kamagata Maru" passengers misted the accused and preached them to do such heinous acts.

Lala Kanshiramba who defended three of the accused urged that the fact that the Assessors and the Sessions Judge were present at the durbar held recently at Ferozepore where in an address presented to His Honour a mention of this case was made and His Honour's reference to the arrested men as murderers might have gone a great way in prejudicing their minds. The Government Advocate while admitting the fact appealed to the Assessors that they would be expected to be unbiased because nothing particularly was said against the accused. Several prosecution witnesses are under examination. The striking evidence made by the approver who is under strong police custody has no bearing on this case so far.

Cost of Coal and Fuel.

CALCUTTA, January 26.

The Commerce reports that there is a fair demand for rail-borne coal for Bombay and for the up-country stations. Of the various Jherria classes price for good qualities is ranging from Rs. 4 to 4-8-0 while the second class fuel is quoted at anything from Rs. 2-8-0 to Rs. 3-4-0. The Sea-borne coal, it adds, would go much better were it not for the high freights and the shortage of tonnage which still prevails. The "Sutlej", one of the James Norse and Company's coolie ships, has forsaken its ordinary avocation and is loading coal for Colombo at Rs. 6 per ton, being Rs. 2 more than the usual freight charge for this voyage. The Advance in the freight rates has been such that new records have been created and even the high level achieved during 1912 boom has been exceeded. (Censored.)

A Case for the Mother's Estate Dismissed.

CALCUTTA, January 26.

At the High Court to-day Justice Chaudhuri delivered judgment in the suit brought by W. S. Hart against A. E. Mitchell. The plaintiff is the second son of late Dr. Spooner-Hart and Ema Watkins who lived together and had five children. The defendant is a Solicitor who, under a power of attorney from the executor of Dr. Hart's will, obtained letter of administration to Dr. Hart's estate. The plaintiff now sued the defendant as administrators to the estate for a declaration that he was entitled to one-fifth share of the estate left by his mother Emma Watkins with which money it was alleged Dr. Hart started his present business. His Lordship disbelieved the plaintiff's case and dismissed the suit with costs.

The Body of Mr. Robertson Recovered.

DARJEELING, January 26.

The body of the late Mr. Robertson, the Municipal Engineer was recovered yesterday and was to-day brought to Darjeeling where the funeral takes place this afternoon. Much sympathy is felt for Mrs. Robertson.

The Bengal Lawn Tennis Championship.

CALCUTTA, January 26.

The play for the Bengal Lawn Tennis Championship was continued here to-day. Results were:—Mens Doubles-Second Round-Deane and Deane beat Warren and Killery, 6-2, 4-6, 6-1. Shallow and Shallow beat Stowe and Cobboid 7-5, 9-7. Third Round-Deane and Deane beat Davies and Turnbull 7-5, 8-6. Shallow and Shallow beat Behrends and Murray 5-1, 6-2. Mixed Doubles-Fourth Round-Carroll and Miss Mc Naught beat Boxwell and Miss Ballauf 6-3, 6-1.

District Administration Committee's Report.

CALCUTTA, January 26.

A resolution of the Bengal Government on the report of the District Administration Committee acknowledges the services of Messrs. Levinge, Lovett and Law and expresses its indebtedness to the Government of the United Provinces, Central Provinces, Behar and Orissa and Madras and to their officers for the help given to the Committee. Another resolution announces final decision as to the partition of the Midnapore district which is to be undertaken as soon as funds are available. Under the new arrangements there will be two districts viz (1) that of Midnapore with headquarters at Midnapore and (2) that of Hiji with headquarters at Kharagpur.

PUNJAB.

Delhi Conspiracy Case Appeals.

Counsel's Replies.

LAHORE, January 26.

In the Delhi conspiracy case appeals before the Chief Court to-day Dr. Gokalehand, Counsel for Balmokund, continuing his reply, said that there was no evidence that Rashbehari brought Basant Kumar to Lahore or that Balmokund knew the latter to be a conspirator. Counsel next urged the absence of any corroboration of the approver's story regarding the plot to shoot Sir James Meston, Mr. Gordon, or Dr. Dapurthala. Neither was there any corroboration of the approver's statement of the bomb being in possession of Balmokund. As to the question of sentence, Counsel said that there were shades of blackness, and Balmokund even if he was guilty, was not the worst of accused and so deserved consideration.

Mr. Sen then replied on behalf of Basant Kumar, urging that there was no corroboration of the approver's story and that Basant Kumar was unknown and friendless in Lahore and had no means of proving his movements on the night of the Lahore bomb. Regarding the application for enhancement of Basant Kumar's sentence Counsel made an eloquent appeal not to take risks about a life since the truth might come out in a few years.

TELEGRAMS.

Mr. Alston then argued the appeal of the Crown against the acquittal of Charandas, Clerk, Deputy Commissioner's Office, Gurdaspur, who first made a confession before the Magistrate but retracted it afterwards. The Sessions Judge did not admit the confession on account of certain irregularities, but Mr. Alston argued that the confession was regular and showed that Charandas put Rashbehari up and was becoming the latter's pupil. Counsel quoted Rashbehari's sayings to show how pernicious Rashbehari's teachings were.

Their Lordships then rose for the day.

A Dacoity.

LAHORE, January 26.

The "Tribune" reports a dacoity at the house of Bansilal Khatri Sahukar of the Alawalpur District, Jullundur on the 23rd night. After some fight the dacoits looted his house wounding Bansilal. The village Chowkidhar and two or three persons challenged the dacoits but were overawed. It is said that the dacoits committed dacoity at Shakhupur, Kapurthala State a few days before.

UNITED PROVINCES.

Executive Council for the United Provinces

ALLAHABAD, January 26.

It is understood that when Parliament re-assembles next month, a draft proclamation sanctioning the creation of an Executive Council for the United Provinces will be laid on the table of both the Houses.

The Indian Statutes Consolidating Bill.

ALLAHABAD, January 26.

After the Bill Consolidating the Indian Statutes has been passed in Parliament a short amending bill will be introduced. This is in accordance with the customary procedure, as amendments are not dealt with in consolidating bills pure and simple.

Higher Pay to Sind Judicial Commissioners.

ALLAHABAD, January 26.

The Secretary of State has sanctioned increases of pay in the case of the Judicial Commissioner and two Additional Commissioners of Sind. The pay of the former will be raised from Rs. 3000 to Rs. 3500 per month and that of the latter from Rs. 2750 to Rs. 3000.

SIMLA.

Weather Report.

SIMLA, January 27.

Except for a few thundershowers in the central parts of the country the weather has been dry. Conditions are slightly unsettled in the northwest India. Temperature is high in the United Provinces and North-east India.

FORECAST:—No great change.

పొరుగు నెయింట్ జారి గెడెట్టు.

కాకినాడలో సబ్ జడ్జిగా (అనుగతమండల న్యాయాధిపతి) నున్న మ-రా-రా-శ్రీ, అన్ని రఘునాథరావు పంతులు గారిని, ఏలూరు (సబ్ కోర్టు) సహాయమండల న్యాయసాను నకు నియమించిరి. ఏలూరులో నీ సానుమందున్న వారియొక్క కేజీలను మాన్సిర్విస్టును దొరగారిని కాకినాడలోని యనుగతమండల న్యాయసానునకు మార్చిరి.

చిత్తూరు మండలమందలి పుత్తూరుకు మ-రా-రా-శ్రీ, చిత్తూరు ధీమ సేనరావు గారిని, తంజావూరు మండలమందలి తిరువడమరుదూరుకు, మ-రా-రా-శ్రీ, వాసునరావు, హరి రావుగారిని, డిప్టీ సహస్రీయ-సబు మేజిస్ట్రేట్లుగాను, కడప మండలమందలి బద్వేలుకు, మ-రా-రా-శ్రీ, వియ నగరు శ్రీనివాసాచారిగారిని సీర సదారు మేజిస్ట్రేట్లుగాను, నియమించిరి.

ముస్లిమ్ ఉల్మా సామాజికు లక్ష్మి కొండల మహమ్మదీయల సలకమలతో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము మహమ్మదీయ మతమునకు విరోధమని యర్హుభావలొక బ్రకటికములై న కర పత్రము రెచ్చటఁ గానించినను ప్రభుత్వోద్యోగులు స్వాధీనమున కొని జప్తుచేయవలసినదిగాఁ బ్రభుత్వము వా రుత్తరువు లొసర్చిరి. కానవాసునారముగా బ్రిటిష్ ఇండియాలో సీరపదవ ప్రభుత్వమునై నీ న్యాయాధికారియగుటఁ బ్రజల కల్పించనోవు మాట లాకరక త్రిముఁం దుండఁటచే నట్లుత్తరువు నేయఁ ఁడెక.

నూతన హిందూమతము.

సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య కే. సి. ఐ. యల్. యల్. డి. గా. కౌ. నామనీలపత్రిక కిటుల వ్రాసిరి:—

హిందూదేశము దీర్ఘకాలమును ఇతరభాగములలోను హిందూసంఘముయొక్క భావిస్థితినిగూర్చిన ప్రధానవిషయము నొక్కొంత శ్రద్ధతో గమనించువారి కందరికిగూడ రజస్వలవివాహమునుగూర్చిన ఈ వ్యతిరేకాదోశన ముగ్రహభావజనకము కాకపోదు ఈశాసనమువలన హిందూసంఘమునకు గొప్ప యనర్థము చేయవలయును ఇది హిందూమతమునకొక వాదవిధానమనియును దీని నెదుర్చువారిలో పెక్కుమంది విపరీతాభిప్రాయములను కలిగియున్నారు. మతమే అన్ని అనర్థములకును మూలమై యున్నదనియును మతము మాననదానితోపా టీయనర్థములన్నియు నడుగంటుననియును కాననపక్షవాదులలో కొందరుగూడ విపరీతాభిప్రాయములను కలిగియున్నారు. హిందూమతమునందు గౌరవమును మతవిషయక పరిజ్ఞానముగల మూడవతెగవారు కాననపక్ష ప్రతిపక్షవాదుల యభిప్రాయములలోను గలభావములను గ్రహించగలిగియుండుటచే వారి కి యుభయ వాదములనుగూడ లోపభూయిష్టము లే యని గోచరింపకమానవు. సూతానీ ధర్మమునందలి సుదాచారములలో మాత్రమే సత్యమును హిందూమతమునకు ప్రధానములుగ నున్నవి. కాని, కానన వ్యతిరేకతలగువా కిసత్యవిషయములలో పాటు విస్ఫోటములను అపకారక నవీనోత్పన్న విషయములనుగూడ సునాతన ధర్మములేమని పొరబడుచుండుటచే నిట్టి యనర్థకమునకు కారణమగుచున్నది. కానన పక్షవాదులలో నీ ప్రధాన సునాతన ధర్మములనుగూడ వారించుకంతయు నెరుంగమిచే నశక్తియు కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతపు హిందూ సంఘస్థితి చాల శోచనీయముగ నున్నదిగాన నిట్టి శిథిల స్థితియందున్న నీ సంఘమున నచట నిచట నకుట బొతుకు పనులు కొన్ని చేయుట వలన భౌత్యసహాయముగ చేయుట యసంభవము. ప్రస్తుతమున శిథిలమైన గూలిన ప్రాచీన హిందూమతముపై పాడు చచ్చులును ముండవెల్లులును నిలువెత్తిన వెరిగియున్నవి. వీనినన్నిటిని నిర్మూలనముచేసి త్రవ్వించినచో నాపునాదులు కనబడగలవు. ఆపునాదులపై ప్రస్తుతము మన యవసరములకు సరిపడునట్టి పరిమాణములుగ సూతన సౌమ్య మందిరమును నిర్మింపవలసియున్నది. ఈ పయెనను సాధారణమైనదిగాదు. దీనిని నేరనేర్ప బూను వారు వి కా ల హృ ద యు లు ను మే ధా వు లు నై న గా ని దీ ని ని నె ర వేర్ప జా ల య.

అట్టి సమర్థులగు నిర్మాణకులసంఖ్య ప్రస్తుతముచాలకల్మషగ నున్నను కార్యసిద్ధి కది యంతరాయము కానేరదు. కాలశిథిని జాగ్రూకతతో గమనించువారందరుగూడ నట్టిభవన నిర్మాణమున కిదివరకే యుత్తరపు లాసంగబడెననియును సమర్థులగు నిర్మాణకు లచిరకాలముననే రాగలరనియును గ్రహింపజాలకపోరు. అట్టివారు నశ్వవరకు నీభావిత్వమును గ్రహించిన వారందరును యథాశక్తిగ పనిచేయుచుండవలెను. అవలంబింపవలసిన ప్రారంభ కృత్యములనుగూర్చి కొన్ని సూచనల నెరిగించుటకు మున్న కొందరికి కలుగు నొకకంకనమైనదిగాని వారింపవలసియున్నది. ప్రాచీన మతసాంప్రదాయమువలననే యాయనర్థకము లన్నియును కలుగుచున్నవని తలంచు కాననపక్ష వారు లనబడువారు ఇట్టిమతభవన నిర్మాణములకు భావికాలమునగూడ నెట్టిలాభమును కలుగునని పరిగణించుటకు పట్టుదలతో తీరస్కరించెదరు గాని వారి మరవిషయ కావశ్యకములను క్రొస్తమతము నెరవేర్చగలదని తలంచుకంటి యంభులుగ వారుండవలెదరా?

సహజముగ నాధ్యాత్మికతత్వజ్ఞానముల కాలవాలమగు మనసంఘమునకు మహమ్మదీయ మతముట్టి సహాయముచేయనేరదుగద. అట్టిచో నీభరతభండమున నేతువుమొదలు హిమాచలమువరకుగూడ శతకన్యాసవృక్షములనుండి ఆధ్యాత్మిక తృప్తివిచారణమునకు మూలవాసిగ నుండి ఈసనాతనధర్మప్రాదమునండి కాక్తున్న మన మాయమృతవాహినిని బాస్వాదింపవలెనన్న మనకొసంగగల ప్రధానప్రాదమొండెగలదు. ఉత్తరపు కొట్టానను హిమాలయ ప్రాంతముల మతబోధ చేసిన బుద్ధునితో ప్రారంభించి దక్షిణపు కొట్టానను మతబోధ చేసిన శంకర రామానందాచార్యులవరకువచ్చి ఆకల బంగాళమున బోధించిన వైతన్యని, మహారాష్ట్రమున బోధించిన భిక్షుసంఘమును స్మరించి నేటివరకును గూడ నేమహానీయుహస్విన రామాయణము చేయిలక్షలమందికి వైవిధ్యగ్రంథ మగుచున్నచో అట్టి తులసీ దాసుని కడపట స్మరింపుడు. వీరందరునుగూడ హిందూమత మూలాధారముల దేనినో యొక దాని ననుసరించియే స్వమత

బోధనమునకు గడంగుటకుగల కారణమేమి? తామేమహాజన సంఘ మద్యమున మతబోధనోర్పు బూనుచున్నారో అట్టి జనసంఘమున కదియే సర్వోత్తముగ ననుకూలించు మార్గమని వారు తెన్నుగ నెరింగి యుండుటయే గదా వారట్లాననించుటకుగల కారణము. కాననేడు గూడ మనముట్టి మూలాధారముల ననుసరించియే ప్రస్తుత కాలానుగుణ్యముగ మతసౌధమును నిర్మింపవలయునని వారి యాచరణమే మన కుపదేశకమగుచున్నది.

లోకజ్ఞానాభివృద్ధిని బడయుచున్న హిందూదేశకావశ్యకతల కనుకూలించు నీతిని దృఢసంఘ భస్మావిరూపముగా నున్న నూతనసంఘముయొక ఆవశ్యకతలకును ఆచరణములకును నన్వయింపవలసివేరిన ప్రస్తుతమవలంబింప బడవలసిన విషయములను గూర్చి నేను నాలుగుశ్రికల క్రింద నూచింపగోరెదను.

ప్రామాణిక గ్రంథములు—ప్రామాణిక పవిత్రగ్రంథములని ప్రస్తుతము తలంపబడుచున్న గ్రంథనిచయమందలి పొల్లులు తొలగించి కట్టిగింజలను నిలబడేవంటు మొదటి పని. అట్లు నేకరింపబడిన నికరముగ సస్యమును సంస్కృతభాషయందే సక్రమపద్ధతిని సంఘమునకంతటికిని గూడ కులభగాగ్రహ్య మగునీతి నేర్పరుపవలయును. అందులో సాధ్యమగునంత వరకు సర్వసాధారణముగ వాడుకభాషగానున్న ఆంగ్లేయ భాషలోనికని ఆయాసంఘములకు సంబంధించిన దేశభాషల లోనికని భాషాంతరికరింప బడవలయును.

కుటుంబము, కుటుంబ నిర్మాణము.— ఏకపక్షీనగ్రీత సూత్ర బద్ధులగువారు మాత్రమే కుటుంబముగ నేర్పడవలయును. యుక్త వయస్కులు కాని దంపతులకు వివాహము తెంతమాత్రమిం గీ క రిం ప బ డ రా దు. కుటుంబములో నొంజొరులకుగల సంబంధమునుగూర్చిన నిబంధనలును ఉత్తరాధికారమునుగూర్చిన నిబంధనలును కానన విధమున నేర్పరుపబడవలయును. వైత్యక ద్రవ్యాధికారమును గూర్చిన స్వార్థత్రయము కుటుంబములోనివారికే యుక్తమగు నవధిలో నేర్పరుపబడవలెను. మిక్కిలిమారుపుటట్టులుచాట్కును పరిగణింపరాదు. ప్రతికుటుంబములోను బాలురకును బాలికలకునుగూడ వానవీన విషయములు వాడవూడదు ఫలకముల కలాశాసనములై యుండదగిన బాల్యకాలముననే గృహ విద్యయందుగాని మరయొకవిధమగు విద్యయందు గాని యొక భాగముగ భగవంతుడు కలదనుటనుగూర్చియు పునర్జన్మమును గూర్చియును కర్మనుగూర్చియును సామాన్యభావమును బోధింపవలయును బిడ్డలు పెద్దవాండ్రైనకొలదిని సంపూర్ణజ్ఞాన సమార్జ్యమున కీవిషయములు వారికి మూలరేఖలుగా నుండదగును.

ఆశ్రమధ్యము, ప్రస్తుతమునక వివాహాస్పదమగు వర్ణ ధర్మమును సంఘమున నెంత మాత్రమును తావొసంగరాదు. ఏమనిన ఈనాడుగర్భితముగ నశ్వము పూర్తిగా మణుగబడినది. కాన నిష్పాడినీ పా పూర్వకసోదరభావమును బలపరుచుటకు మారుగ చిన్న విరోధభావమును కలిగించుటకు కారణమై యున్నది. ప్రేమభావముగా ద్వేషమును కలిగించుచున్నది పరసహాయభావమును కలిగించుటకు బలంబుపడినానక్షి కలిగించుచున్నది. కాన దీనిని కేవలమును పరిత్యజించుటకన్న గత్యంతరమేలేదు. ఆశ్రమధర్మమునందలి ప్రధానభావమునే మనమనంబింపవలయును. బాల్యముమొదలు వార్ధక్యమువరకును ప్రతి మనుజుడును స్వకీయజ్ఞానాభివృద్ధిని గమనించుటకు స్పష్టముగ నేర్పరుప బడిన దశ నీ నాల్గొ శ్రమములను ఎల్లవారు నీసాంప్రదాయమును గ్రహింపవలయును. నే నొక యధ్యోగమునుండి గ్రహించి వ్రాయుచున్న ఈ దిగుకవిషయములవలన నా భావము మరింత స్పష్టము కాగలదు.

“ఆశ్రమ చతుష్టయము” ననగ ఆస్తివీ ఆశ్రయంతి, ఆశ్రమసాధనములని యర్థమగుచున్నది. జీవనమున కంతటికిగూడ భావమే సారమగుచున్నదిగాన నీయశ్రమములట్టి జ్ఞానాశ్రయములగుచున్నవి. బ్రహ్మచర్యాశ్రమమున వేదమనగ జ్ఞానాకృతి యభ్యసించ బడుచున్నది. గృహస్థాశ్రమమున “మమత” ఆత్మాధికృత్యభావము నిర్మింపబడుచున్నది. వానప్రస్థాశ్రమమున నొకరిమనుగ్రహమునకును నిగ్రహమునకు నానించక సర్వకార్యములును స్వయముగ నొనర్పవలయునను విషయ మభ్యసించ బడుచున్నది. సన్యాసాశ్రమమున నేవిషయములకు నావశ్యకతయే లేదు. వైశుటనమేలేదు. ఏవియును మనకుగాని ఇతరులకుగాని అందుకేగాని యొక్కనికీని చెందవలెండలేదు. ఉన్నదింతయును క్రొగుణ్యమే (సచ్చిదానందమే) ఆనవిషయ మన్వేదించబడుచున్నది. అనగ బ్రహ్మచర్యమున జ్ఞానాభ్యాసమును గాస్త్యయమున జ్ఞానానుష్ఠానమును వానప్రస్థమున జానసునిధిత్యమును సన్యాసమున జ్ఞానసిద్ధియును జయగవలె ననునదియే వానియందుగల భేదము.

దేవపూజ మొదలు నిర్ణయబ్రహ్మమును కీర్తించు పరమార్థయనియు సచ్చిదానందమనయును ఒకమేళ్ళయదని యును భిన్నవాదులచే విలక్షణత గల బ్రహ్మమును సనాతన ధర్మమునకు మూలకంధరముగ నున్నాడు కాన నీసంస్కరణముగూడ వారికి ప్రధాన స్థానము నే యొ సంగవలయును. నిర్దేశితధ్యానార్చనములతో నిర్ణయ బ్రహ్మ మతీతుడుగా నున్నాడు గాన నట్టిని సగుణ బ్రహ్మమునకే సమర్పింపవలయును. మన యార్థ్య సాంప్రదాయము ననుసరించి అటులే ఈశ్వరున కర్పింపబడవలయును. భగవద్గీత లో నుదాహరింపబడిన ఈదీగున స్తోత్రముల ననుసరించి యాతడే దైవతత్వమునకు ప్రధానైక ప్రతినిధియై యున్నాడు.

1. నేనే బ్రహ్మ స్వరూపుడను, మణి రహితుడను, నాకనరహితుడను. నేనే కాశ్వలే భర్త స్వరూపుడను. నేనేపరి పూర్ణసౌఖ్య స్వరూపుడను. (14-27)

2. అకాశ్యతమును. అపవద్ధదూరమునకు నీలోకమున ప్రవేశించి నన్ను పూజింపుము (9-38)

కుటుంబములయందుగాని సంఘములయందుగాని వైది వివరింపబడినీతిని పరమేశ్వర గా రాధ న ఘ్ను ను మాత్రమే జరుపబడవలయును. యుక్తకారణములవలన నీనశక్తులను దేవతలను పూజించుట ప్రోత్సహింప బడ గూ డ దు. గీతా ప్రోక్తమగునట్లు నీచ దైవతములను ప్రత్యక్షమున యుండునట్టియు వారివారి పూజల కనుగుణముగ ఫలమును వారివారి త్రాసునందుచినట్లు సంగు వాడగునట్టియు పరమేశ్వరునికే నీచదైవత పూజనూడ చెందుచుండినను సర్వ ప్రపంచాచార్యాధిపత్యాదుల చర సంఘాంతరాంతర భేదవిభిన్న భావములవలన ప్రజలు సాధారణముగ నట్టి శక్తుల యొక్కయు దేవతలయొక్కయు యర్హతాసములను విధులను సరిగ గమనింపజాలకుండుటచే కాలక్రమమున హాని కరములగు మతములను మిథ్యాదర్శములను ప్రబలుటకు కారణము కలుగగలదు. కాన వైదిసూచించిన విధానమున నొక సంఘమేర్పరుప బడినచో దానియభివృద్ధి యధిక శీఘ్రకాలముననే కొనసాగగలదు. ఆటిసంఘమును నడిపించుటకు ప్రధాన ప్రోత్సాహకమగు శక్తి దేవయాధారముపై నాసంఘమునిర్మింపబడినచో అట్టిసనాతన ధర్మమందలి మితసంఖ్యగల సౌమ్య మహాసత్యములనుండి కలుగునుగాన నట్టియభివృద్ధి కలుగుటకది ప్రధానకారణమగును. అనేక శతాబ్దములనుండి క్షీణదశకువచ్చుచున్న కఠింబుగప్రాచీనసాంప్రదాయమునగలనిరర్థకనిరోధకములవాద నవీనసంఘమువారికిలేకుండపోవుటవీలవలన కలుగు మరియొకలాభమగుచున్నది. అట్టిసూతనమతము హిందూదేశమునందును విదేశీయులయందును మానవసంఘాభివృద్ధి కొనర్చు నేవనబడి సంఘముచిరతరోదారదేవమగుటయుకాకుండుటయు నేర్పడగలదు. రాజ్యాంగవిషయమునగూడ ప్రస్తుతసంఘముయొక్క నిలవ సామాన్యమనరాదు. ఇతరసంఘములలో సమ్మేళనము కలుగుటకుమున్న హిందువులలో భరస్సగు మేల్మోసము కలుగుట సౌరంభప్రధాన విషయమగుచున్నది. ప్రాచీన మతభావము మరలనన్నత స్వచ్ఛస్థితికి చేబడిన ఆటిసంఘముయొక్క భావమును నిదర్శనమును గాకయున్న తత్వతావలంబులందరు నేకగీర్వముగ సంతోష పూర్వకముగ “ఒకదేవతార” ధ్యానము లొనర్చుచుచెలరేనట్లునుమాత్రమేభాభివృద్ధికి పడుగుంకొరి పోల్కపనిచేయునట్లును సమకూర్చు లక్ష్యమరియుండేదిగదా?

రజస్వలా వివాహశాసనము.

బహుబజనసభ.

రజస్వలా వివాహ శాసనమును చలపతులకు ఈనెల 25వ తేది సాయంకాలమునందు ఎచ్చెలనేమలోని అంబర్నమ హాలులో సాయంకాలము 5-30 గంటలకు హైకోర్టు వక్తిల కె. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగినది. గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ సభకు వచ్చి యుండిరి. సభ 7-45 వరకును జరిగినది.

అగ్రాసనాధిపతి మొదలు సగ్రాసనాధిపతిగాను ప్రసంగించిరి. ఈ శాసన విషయమునకు ప్రతికూలముగ నింత యాంధోళ న్యము ప్రారంభింపబడుటచాల దింతగా నున్నది. దీనితో బ్రాహ్మణ వివాహముల పవిత్రత నశించుట, ఈ శాసన ముదాహరింపబడినచో హిందూ సంఘముంతయు నశించిపోవునని కుంభకోణములు నెనో కొద్దిమంది బ్రాహ్మణులు సభచేసి తీర్మానించెరు. న్యాయశాస్త్రానుకూలముగ నీ విషయము బలప్రకారే చెప్పింపబడినది. గాక్షరు సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారితో గూడ నీ విషయము చర్చింపబడినది ఈ వివాహములు బాస్త్ర సమ్మతములని నిర్ధారణము చేయబడినది నంబుట్టి బ్రాహ్మణులలో నీ వివాహములు సామాన్యముగ జరుగుచున్నవి. హిందూలా ప్రకార మీ వివాహములు దోషములుకావు. కాని దక్షిణ హిందూ సాన మందలికొన్ని న్యాయశాసనము లొచ్చెలనేమోయను ననుమానము నూచిత మగుటచే దాని నివారించుట కీ శాసన మావశ్యకమైనది అని ఆయన నడిపిరి. కుమ్మట దాక్షరు సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సభకు రాజాలమిక చింతించుచు వ్రాసిన లేఖావిషయము నుసరుబడినది.

ఎల్. వి. గోవింద ఫునక్షయ్యగారు

మొదటి తీర్మాన మయ్యగారిచే నటుల ప్రతిపాదించబడిన 'హిందూ మతము' గాఢ శాఖలలోనుగాద రజస్వలా వివాహములను లేయి శాస్త్రములన్నియు సంగీకరించుచున్నది. కాని కొన్ని శాఖలలోని వివాహములు చెల్లకపోయినను సంతకము వివాహములు యావత్ ప్రాయశ్చిత్తి, ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు నయ్యగారు దీర్ఘోపన్యాసము నొసంగిరి. కాననము మతమునకు వ్యతిరేకమై యున్నదై యోగశాస్త్రమును వివాహములకు సంగీకరింపకు. వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కారీ యావత్ వివాహముల వలన కుటుంబముల కనురాగము ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కారీ యావత్ వివాహముల వలన కుటుంబముల కనురాగము ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

టి. ఆర్. వేంకట్రామశాస్త్రిగారు.

శాస్త్రీగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. గృహ్యశాస్త్రముల నుండియును, వ్యతిరేకముల నుండియును మతములన్నియును వివాహములకు సంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

పద్మనాభశాస్త్రిగారు

సంస్కృతపండితులగు నీశాస్త్రిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

అయ్యగారు గూడ దీనిని బలపరచుచు రజస్వలా వివాహము శాస్త్రములను సంగీకరించుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

కరించినందున తండ్రికోరికను పంపింపు నీవిషయమున వ్యతిరేకములగు వాగములకు సంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

రెండవ తీర్మానము. టి. వేంకట్రామశాస్త్రిగారు.

ప్రస్తుతము చెప్పు ప్రతిపాదన తీర్మానములను సంగీకరించుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

నేని నారాయణమూర్తిగారు.

దీని తీర్మానమును బలపరచిరి. సీ. సి. రామస్వామయ్యగారు.

వీరుగూడ దీనిని బలపరచుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

రెండవ తీర్మానము.

దివాన బహదూరు యం. అనిసారాయణయ్యగారు ఈ తీర్మానములను సంగీకరించుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

అను నీ తీర్మానమును వీరు ప్రతిపాదించిరి. దీనిని టి. వి. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు సంగీకరించుచు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

రాష్ట్ర గాఢ శాఖలలోనుగాద రజస్వలా వివాహములను లేయి శాస్త్రములన్నియు సంగీకరించుచున్నాడు. కాని కొన్ని శాఖలలోని వివాహములు చెల్లకపోయినను సంతకము వివాహములు యావత్ ప్రాయశ్చిత్తి, ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు నయ్యగారు దీర్ఘోపన్యాసము నొసంగిరి. కాననము మతమునకు వ్యతిరేకమై యున్నదై యోగశాస్త్రమును వివాహములకు సంగీకరింపకు. వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కారీ యావత్ వివాహముల వలన కుటుంబముల కనురాగము ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

II

డాక్టర్ ఎస్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కేసీ వి. ఇ. గారు డెప్యూటీ కమిషనరీ కలెజుల వ్రాసిరి

వివాహములను గురించి హిందూలలో ప్రత్యేకముగ విధింపబడిన సందర్భములలో చాతుర్వర్ణ్యముల వారికినిగాద సది సమముగనే వర్తింపజేయుచు రజస్వలా వివాహములన్ని వర్ణములవారిలోనుగాద సందర్భములలోనుగాద చెల్లదగినవేయని యను ఈరీతి వివాహములకు కొన్ని స్వల్పముల వ్యతిరేకముగ నున్నవను విషయములలో మతశాస్త్ర రజస్వలా తీర్మానముల వివాహముల వానికన్న యుత్తములని పరిగణింపబడినవియును నేను వెనుకటి వ్యాసములలో వ్రాసియున్నాను. హిందూలలో నెరిగినవారిని కేవలములను ప్రసవించు దృష్టాంతముల నెల్లీ చూపవలెనని యావత్ ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

విజ్ఞానేశ్వరుని మతానుసార మిదిగను ప్రాయశ్చిత్తముల విషయముల యోగ్యముగ వివాహమునకు నిరోధకములు.

1. జాతిభేదము, 2. ప్రవర కలియటం, 3. గోత్ర మొక్కటి యగుట, 4. గండియగుట, 5. వధువున కదివర కొక వివాహ మయ్యుండుట, అనువానిలో నేటి జరిగిన ఆ వివాహము చెల్లరాదని విజ్ఞానేశ్వరుని మతము. వీనిలో 5-వ నిబంధము విత్తేతాద్వారముల చెల్లకమును కాననము చేయబడుటవలన కొంతవరకు సమీపించినది. ఈ సందర్భములలో తప్ప తక్కిన అన్ని విషయములనుగాద సీ 5 నిబంధములను నేటివరకును నాచరణము చేయుచున్నది. 2, 3 నిబంధముల విషయమున మాత్రము కొన్ని చూపులు గలవు. ఇవి వ్రాహ్మణ తీర్మానముల ప్రకారము వర్తింపజేయుచు సరిండుట విషయము మామూలుగాద వర్తింపజేయుచు విజ్ఞానేశ్వరుని మతము. వీనినిగూర్చి భావ్యకారము వ్రాసిన విషయములు దృష్టికి తీసుకొనుటగా నున్నది. ప్రత్యేక నియమములకు సంబంధించినట్లు తప్ప తక్కిన అన్ని జాతుల హిందూ వివాహములను గూడ హిందూల సమముగ వర్తింపజేయుచు విషయములు నిర్ణయించుచున్న వనవి యొకటి. మరయు కొన్ని విషయములను గురించి ప్రత్యేక నియమము లేవునుగాద సందర్భముల రజస్వలా వివాహము లా నిషేధక నిబంధములలో ను భావించి సంబంధక పోవుటనే రజస్వలా వివాహముల చాతుర్వర్ణ్యములలోను గూడ చెల్లదగినవని మతముకలిగినను వైయున్నది. రజస్వలా వివాహము వ్రాహ్మణములలో మాత్రమే చెల్లరాదను నూతనము గూడ కొందరు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. ఈ నూతన సరియైనది. అనిపింపజేయుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

లేదు రజస్వలయైనను పతివ్రతగానవు కన్యను వివాహము చేసికొనుట శాస్త్రీయముగ వివాహమేయగునని మరికొంత మంది ప్రమాణముల బాహ్యకర్మలగుడ వ్రాసియున్నారు. రజస్వలా వివాహములకు గూడ సాధారణ వివాహములకు సంగీకరింపబడినదిగాని కలాతీత ప్రాయశ్చిత్త మొకటిమాత్రము మొదట చేయవలయునని విధింపబడినది. వీనిన్నిటిని బట్టి చూడ గ ర జ స్వ లా తు స్స గ్య వి వా హ ము ల కు స్పృ లి క గ్ర లు ఫలాధిక్యమునమాత్రము నూచించిరి. కాని రజస్వలా వివాహములు నిషేధించలేదని స్పష్టముగ చెప్పినది. ఇట్టిస్థితిలో నీకాననము కూడదనువారు ఇదివరకు శాస్త్రీయముగ సంస్కరణము చేయించుచున్న వను విషయమును పరిశీలించుటవలన నున్నాడు. ప్రస్తుత విషయమును బోలెవిషయమునకు వ్యతిరేకముగ నాందోళన మొనర్చుచు ప్రస్తుతములు ఫలవంతములగునని హిందూలనుగూర్చి దురభిప్రాయమును కల్గియుండిన కొందరి తీర్మానముల వలన కలిగిన క్లింభముల వలన హిందూసంఘ ముకల్పాంతమును బద్ధమొనరించుట వచ్చును. హిందూలనుగూర్చి వ్యాధిపరిపక్షం తెలిపింపజేయుచున్నాడు. అది రెండవరకము పాశ్చాత్యమేయగును. కాన వారెట్టి పాశ్చాత్యుల నొసర్చుక విధిలేదు. విజ్ఞానేశ్వరుని నిబంధములను గూర్చి ప్రతిపాదించుచున్నాడు. కాని పునస్సంధానమును మరలను వ్యతిరేకములగు వాగములకు పునస్సంధానమును పరిమితి కధికము చేయవలెనని సంకల్పముతో ప్రతిపాదించుచున్నాడు.

నాగరపువస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచేతనవేలు

దియ్యబడిన పతకము.
యోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలవృత్తులకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు
ప్రతియింట నుండ దగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము
అంజకశబ్దమంతమునగల
నకలుమందుగాదు.
తలకొప్పలు, వాయువుకొప్పలు, పార్శ్వ
పుకొప్పలు, కీళ్ళకొప్పలు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు
వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిడి.
చక్కని డబ్బితో సహా
సీసా ౧కి ౮ అణాలు.

వాడని వారుండగు.

వ్రాసిన కేట్లాగుచిత్రముగా పంపబడును. అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల చిక్కగలదు.

దంతచూర్ణము

మంటచూర్ణములకు మంచిపొదుము. మువాసన
తగియుండును. వెల స్వల్పము.
సీసా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశుభ్రకాచి

కొట్టిగలచోట దూదిని మందులతోతడిచి
పెట్టి నొట్టిని వెంటనేమాన్చును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

అతిలిలే పోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెలైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలు రోచినతప్పుకపనిచేయును.
డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అజకాళ్ళు, అజచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిరు
కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంధించును.
ఈతైలమును రోచిన పగుళ్ళుమాని జల
పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ
నొప్పీయు నయమగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బీ 1-4 రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహిని తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. మె
ద్రుకలు నునుపుచేయును. కుదులు పెరుగును.
5 తైలముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన అసహనవద్ద చర్మము
లావుబాణ మొలలుపర్చు కయమిత బాధగలు
గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరాకు మూత్రము

కలరావలనవచ్చు మంటవే మందుతినుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బాగుండే మూత్రము.
12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టచుచోట రోచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలముకు, నిర్దోషికి,
శక్తికి, విజ్ఞాముఖము.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-6-0.

రోమహారి

ఈభస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల
లో మొదలుంటు రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కను. మంటయుండదు.
డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0. వి. పి. శో 0-12-0.

కామర తైలము

కామర, కీట, పడుగుగడ్డ, దురద, కసి
కాయలు మొదలగువానికి మంచిమందు.
డబ్బీ 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహారి

చలిజ్వరము, విమళజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగునను జ్వరములకుదివ్యోషధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశుభ్రకాచి

5, 6 బొట్లలు రోచిపోవసిన బాధతగ్గును.
కుంటయుండదు. త్వరగా మాన్చును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొడుకు సనామేహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు
పడినచోట సుఖభోగి కైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తసిద్ధికి మేహకారక జా
త్యములకు మాడ చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0
విధముల అన్ని వ్రణములకును, కొడుకు
పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.
ఈతైలమును రోచిన పుండ్లు మానును.
రోమలికి మాత్రము తివలయును.

అమృతాంజనము డి. పి. డి.

౧౦౯, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

తే. ౬, ౭, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జ్టౌను, మద్రాసు.

పోస్టల్ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును జూలియనును.
ఒక విచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
జూలియనును కలుగజేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపె యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

దైత్యశాస్త్రి విశ్వేశ్వర గోవిందజీ,
ఆలంక నిగ్రహ కౌమధాలయము,
22, బ్రాహ్మీ, మదరాసు.

నూతన రోమసంహిత.

బేగం సాహి సోప్.

ఈనూతన రోమ సంహిత
ఒకటూరు ఉపయోగించుట
తలన జేసామందలి యే
జాగమునందు రోమ
మాను చెడుపుత్ర కుడ్యము
కాదు యెటువంటి మచ్చ
లేకయును బాధలేక
యును నివర్తించును.
ఇత్యముయొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని
జోగొట్టక చేయు (సోప్)
ఇది ఒకటి.

కల 8 బిల్లు కెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. బిల్లు 4 అజాబ
8 వెట్టెలు రూ. 2—10—0 తపాలకర్షు 0—8—0
వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అంకు కంపెనీ
నెం 6 బంకరువీధి మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (కెప్టెన్)

అనుప్రాప్తియగుట కుడ్యపరిమితి అత్యుపయోగించవలయును.
మనోహరమునది, మనాసగలది, చాలకాలమువాసన
యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని ప్రవృత్తులనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యపానము చేర్చబడ
లేదు. చేతియందు మిడగాని, కోలుమిడగాని కొన్ని
జాతుల జెసిగొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన నేయకముల
ప్రవృత్తులనుండి తీయబడిన ఆటోమోటార్ సువాసనలను
చుట్టకయి ఆటోమోటార్ ఇచ్చుచు ని మిడగిరనున్న
చాపుకీయ నడుగవలయును. వారిచావున లేచేని మాకుప్రా
యము. చిన్న బిడ్డి నింక 0-8-0, మధ్యతరగతియిడ్డి 0-12-0,
శ్రీ కొన్నల ఆటోమోటార్ కెట్టసయిబిబిడ్డి 1-2-0. ఈయ ఆటో
మోటార్ కెట్టబడి ఘోషము లాడుచుండు కార్డులు దజ్జ 1-కి
0-10-0. వి పి ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును
హాట ఏకెట్టు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రాక్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, జామా నగర్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెట్టు:— నేపాత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం 29, నైనాబాదుకోడు ప్రకరుబాదుసమీపం, మదరాసు.

ఉమ్మడి రామయ్య శ్రీ, గురునామి శ్రీ కంపెనీ,
మరాఠ్ రక్షము-మదరాసు ఈశు.

ఈప్రక్క చిత్రపత్రమున దగ్గరకుజెట్టి
యింకా యితర మెజెట్టి బర్మా మెజెట్టి
తగుమైనవల ఇమియేజ్, చక్రసాన,
మైనాన, పట్టెకెంపులు, మచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, కోజాపూలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి
గాజుకర్పకములు, సంచిపరితమచేయిం
చి కోభాయమాముగా జీవత్తుములను
మిరియందునట్టి వాటిన్ని వారువారు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.

ప్రథమమున అద్దకంపె మేము స్వల్ప
లాభమునకు కలమధికముగనిచ్చెను సార్థ
కనామముగల సరాలు కర్తవ్యములని దెలిసి
కోసవలయునని గలను రత్నములను స్వదే
శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థించు.

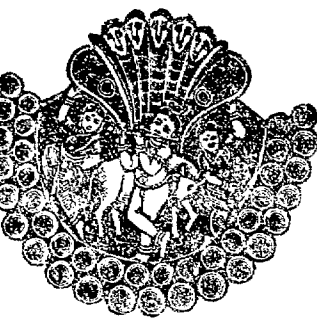
లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సహించునది.
ఇది కడుపు పుట్టనము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులికేపులు, మలబంధము,
కడుపురోచుట, చోరం, ప్రేమలజనుట, అరుచి,
మూచాగ్ని, పీడిని గుడ్డిని ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తెచ్చక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
క్రీప్టి పంపగలము.

ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివి నా 0-8-0.
బయటియూర్లకు 4 అర్జజాబిల్లకు మారిపంపబడును.
చింతామణి, నాయనల్లి నండి కా. వెంకట్రాయప్పగా
రిట్లు వ్రాయుచున్నార:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును నేలించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాటువ్యాధి నిలిచియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.

“లవంగామృతం” 24, న్యూక్వారు వీధి, మదరాసు.

22-వ నెలగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గజెల నాగర

1కి సవరము యెత్తు

వెల రూ. 30-8-0.

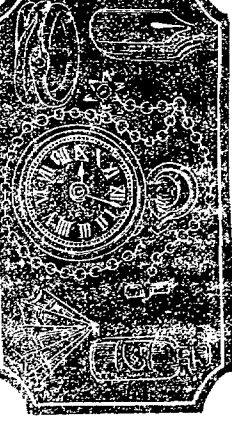
మతియువివిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాళ్లు
చెక్కినగలలు, మున్నగునవి ఈకొండ కేంద్రాన్ని వర్తకులవద్ద
దొరకును కోనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సవరక ఇండియా జావతెరి మ్యూనుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ,
437, టంగపాలవీధి, సామకాశుపేట, మదరాసు.

The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బల్లెమైన లీవర్
ఫనితోతక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానలతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగాకచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగుల సుందర
మైనది. దీని రూపములకు వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, 2. పరిమళ
మైన అర్చనీసా, 3. సున్నాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గోలుము, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు
6. జిక్కులచూపెడు కంపాసు.

దయచేసి ఈ విలాసమునక వ్రాసి తెప్పించికోరుదు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు నందు, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

వీలా లేక ను రేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహ
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర—ఇం దొకయాచూరి తన మగనివేగల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతనీతికేదెచ్చును 0-12-0
మనోగమ—మగను జేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొన త
సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతనీతికి
దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
మనోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుల్లెతక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుట బోధించును. అ. 0-4-0
అల్లూర్బాటమున— కోర్వనికోడంద్రపలాపము.—
అల్లూ కోడంద్రుడు వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవిశ్రీ నాథప్రసాదిము. ఆక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యక్షమతో కూడినది 1—0—0

విలయు వారు:— కల్లూర్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామకాశుపేట, మదరాసు.

చుండునయము! తనజేట ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరుకవు!!
ఈపంచల కోనువారికి, పంచ 1-కి ఆల్లూర్బాటమున
కోర్వని కోడంద్రప్రలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇవాడు.

మేలైన జపాణ్ పట్టువంచలు.

అనేక పంచలు కన్పించినందున
తనకుం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! శృంగారమున్న
జాగరికతయున్నగుల మేలైనఅనల్
పట్టువంచలు పంపించిమీరకు అగ్రం
దముకోరక తెప్పించి మరలంపినది
సోగా మిగిలొద్ది పంచెలమూతము
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, తచ్చు,
అడపచ్చు, రోజా, మేనువర్తుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫా
నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

కీళ్లమారనిదివిన్ని 2కి మార తెడల్యుగల పట్టువంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40
డిటా రెండుపంచలు కోనువారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్పమొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్య ము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏమేనుమయ
ముల నెట్టి పరిణామములకు బొందినది? మనజులస్థితి మొదలు
నెట్లుండె? కులభేదములేలకలిగి? ధర్మము తెప్పడెట్లు మాత్ము
నొండె? ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లుమాతె? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి
పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచరీ సీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారీ
గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. తెలిమిగుల
గులభము. పంచీకాగితములచే ముద్రింపబడి సిండు క్యాల్లికో
లైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అత్యు
త్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణు చేత. వలయువారి చిరునామాకు
వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శ్రీపాదేశ్వర్య,
తెలుగుపండితుడు, ముగ్గునిపల్ మోస్కూలు, కడప.

వనోపధి సార్యాపరిల్లా.

ఇది జేహనునందుబుట్టు నెత్తుగుడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ
బొట్లు, పాతవాయువుబొట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
మగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్పినిగలిగించును. నెత్తును
కుద్దిజజుచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసానుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు)
వాగవల్లికైలము వైపుతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు నరిపోపు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.